

PARTIJPROGRAMMA

Ons Etten-Leur

- Open en eerlijk
- Voor een zorgzame maatschappij
- Politiek met menselijke maat
- Dé sociale partij

Laatst bijgewerkt

11 november 2025

Vastgesteld door ledenvergadering

november 2025

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Leeswijzer.....	6
Missie	6
Hoofdstuk 1: Algemeen	7
1.1 Onze visie op Etten-Leur	7
1.2 Onze visie op de maatschappij	8
1.3 Onze visie op lokale politiek	9
Hoofdstuk 2: Hoofdthema's.....	10
2.1 Senioren	10
2.2a Jongeren.....	10
2.2b Jeugdzorg	10
2.3 Werklozen	11
2.4 Minima	11
2.5 Mensen met een beperking.....	11
2.6 Zorg	11
2.7 Veiligheid	12
2.8 Openbaar gebied	12
2.9 Woningen.....	12
2.10 Afval	12
2.11 Verkeer.....	13
2.12 Belastingen.....	13
2.13 School.....	13
2.14 Sport.....	13
2.15 Dieren.....	13
2.16 Natuur.....	14
2.17 Milieu & klimaat.....	14
2.18 Cultuur	14
2.19 Bedrijven	14
2.20 Economie	14
2.21 Financiën	15
2.22 Gemeentelijk bestuur	15
2.23 Gezondheid & welzijn	15
2.24 Duurzaamheid & energie.....	15
Hoofdstuk 3: Onderwerpen van A tot en met Z.....	16
3.1 A - a	16
3.2 B - b	17

3.3	C - c.....	20
3.4	D - d.....	21
3.5	E - e.....	22
3.6	F - f.....	23
3.7	G - g.....	24
3.8	H - h.....	25
3.9	I - i.....	26
3.10	J - j.....	28
3.11	K - k.....	29
3.12	L - l.....	30
3.13	M - m.....	31
3.14	N - n.....	32
3.15	O - o.....	33
3.16	P - p.....	34
3.17	Q - q.....	35
3.18	R - r.....	36
3.19	S - s.....	37
3.20	T - t.....	40
3.21	U - u.....	41
3.22	V - v.....	41
3.23	W - w.....	44
3.24	X - x.....	49
3.25	Y - y.....	49
3.26	Z - z.....	49

In opdracht van het bestuur, en in samenspraak met de leden, opgesteld door Ton van Oorschot, secretaris Ons Etten-Leur Voor reacties, vragen of opmerkingen secretariaat@ons-etten-leur.nl

Onze kernwaarden

Grafic: Sophie Hoogmoet

Voorwoord

Beste inwoners van Etten-Leur,

*Lia Boeren
oprichtster*

Voor ons staat U als inwoner centraal, want U blijft altijd het belangrijkste in de lokale politiek. Alles wat op het gemeentehuis besloten wordt, moet bijdragen aan een betere maatschappij. Niet voor een enkeling, maar voor ons allemaal. Wij staan voor betrokkenheid bij mensen en elkaar helpen waar mogelijk.

Open en eerlijk communiceren blijven de belangrijkste punten die wij, als Ons Etten-Leur, hanteren. Écht luisteren naar uw inbreng en deze vooraf meenemen bij het maken van plannen. Tijdens uitvoering blijven overleggen om tijdig bij te kunnen sturen. En vooral terugkoppelen waarom er dingen wel of juist niet zijn meegenomen, om onbegrip te voorkomen.

De zorgzame maatschappij blijft altijd aandacht verdienen, zowel in economisch goede als mindere goede tijden. Wij zijn van mening, dat voor iedere inwoner van Etten-Leur een menswaardig bestaan mogelijk moet zijn. Ieder mens telt.

Wij zijn ons zeer bewust van het feit dat we verantwoordelijk zijn voor meer dan 45.000 inwoners en hun leefomgeving. Wat nu verkeerd besloten wordt, kan in de toekomst veel nadelige gevolgen hebben voor alle inwoners van Etten-Leur. Daarom is het contact met u zo belangrijk. Wij staan als lokale politieke partij midden in het Etten-Leurse leven.

Ons Etten-Leur blijft voor uw belangen opkomen, ongeacht het onderwerp waar het over gaat. Er zijn tal van redenen waarom u op ons kunt stemmen. Dat gaat van standpunten per wijk, tot grotere discussies als een ondertunneling van het spoor, nieuwe wooncomplexen, behoud van sfeerbepalende gebouwen of algemene standpunten op het gebied van zorg, veiligheid, natuur en duurzaamheid. U leest hierover meer in de desbetreffende onderdelen van ons partijprogramma.

Ongeacht het onderwerp, zullen we u altijd serieus nemen en strijden voor uw belang en het gemeenschappelijke belang voor Etten-Leur.

- We zijn altijd aanspreekbaar
- Er wordt écht naar u geluisterd
- Uw inbreng wordt meegenomen
- U krijgt altijd terugkoppeling
- Ons handelen is voor iedereen inzichtelijk

Als lokale politieke partij zijn wij trots op Etten-Leur. Wij hopen op uw stem, om ons Etten-Leur nog een stukje mooier, gezelliger en socialer te maken.

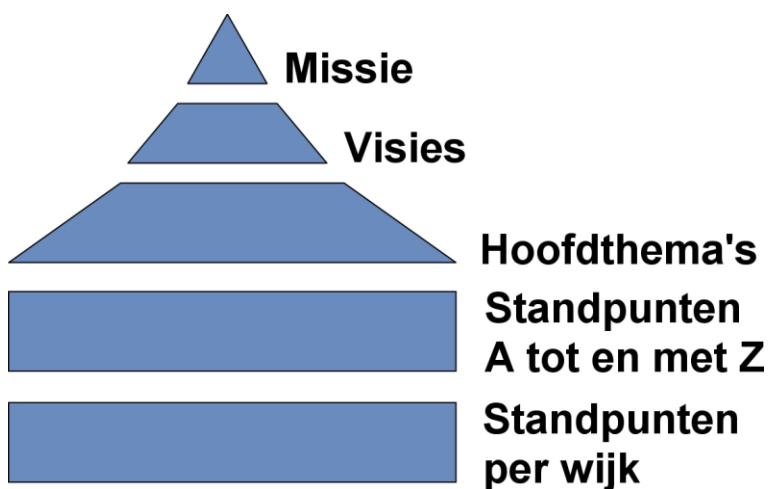
Namens alle leden van Ons Etten-Leur,

Lia Boeren

Oprichtster Ons Etten-Leur

Leeswijzer

Ons partijprogramma is opgebouwd uit verschillende onderdelen, die allemaal onder de missie van Ons Etten-Leur vallen.

Missie

De vereniging heeft ten doel als plaatselijke politieke onafhankelijke vereniging in Etten-Leur open en eerlijke politiek te bedrijven voor de verbetering van een zorgzame maatschappij in de ruimste zin des woords ten behoeve van alle inwoners van de gemeente Etten-Leur.

Hoofdstuk 1: Algemeen

Visies

Onze missie valt in 3 visies uiteen te zetten. Een visie op Etten-Leur. Een visie op de maatschappij en een visie op lokale politiek. Deze vindt u in het eerste hoofdstuk.

Hoofdstuk 2: Hoofdthema's

Binnen de lokale politiek zijn er een aantal terugkerende hoofdthema's. Dit zijn kleinere visies met betrekking tot bepaalde doelgroepen of onderwerpen. Hoe kijken wij daar, als Ons Etten-Leur, tegen aan? Zij passen allemaal weer binnen de 3 hoofdvisies en onze missie. De belangrijkste hoofdthema's leest u in hoofdstuk 2.

Hoofdstuk 3: Standpunten A tot en met Z

Binnen een hoofdthema kunnen tal van kleine onderwerpen aan bod komen. Of er komen onderwerpen voorbij die niet per se een groot hoofdthema vormen, maar waar we als volksvertegenwoordigers wel een mening over moeten vormen. Dit zijn onze standpunten A tot en met Z. Uiteraard moeten ook deze standpunten passen binnen onze hoofdvisies en bij onze missie. Deze leest u in hoofdstuk 3.

Hoofdstuk 1: Algemeen

1.1 Onze visie op Etten-Leur

Het compacte karakter van beide kernen (Etten en Leur) moet behouden blijven. Daarbij de 'dorpse' beleving van wonen en vrije tijd behouden in combinatie met belangrijke 'stadse' voorzieningen op maat.

Er moet ruimte zijn voor nieuwe ontwikkelingen en mogelijkheden tot aanpassing. Onder andere technologische ontwikkelingen en veranderingen in de zorg gaan erg snel, maar dit mag niet ten koste gaan van het welzijn van onze inwoners.

Etten-Leur is een dorp met 2 bruisende dorpskernen en meerdere winkelgebieden. Daarbij moet er aandacht zijn voor het feit dat in beide kernen voldoende voorzieningen dicht bij de inwoners blijven. Een goede en veilige bereikbaarheid is hierbij van belang.

Wij pleiten daarbij voor ongelijkvloerse kruisingen met het spoor, een toekomstige rondweg rond Etten-Leur Noord en voldoende wijkbussen binnen alle delen van Etten-Leur. Etten-Leur is langzaam steeds groter gegroeid, maar het onderhoud van stoepen, fietspaden en wegen moet optimaal zijn, om alle mogelijke vormen van (schoner) vervoer te stimuleren.

Wij pleiten voor het behoud van sfeervolle en karakteristieke gebouwen, om Etten-Leur zijn eigen gezicht te laten behouden. Dit willen we graag aangevuld zien met meer (bloeiend) groen, om Etten-Leur een betere woonomgeving te laten zijn tijdens de 4 seizoenen. Openbaar groen dat uiteraard optimaal bijgehouden wordt, voor een schone gemeente zonder verloedering van het openbaar gebied.

Wij pleiten ook voor uitbreiding van bestaande parken en het aanleggen van nieuwe parken. Bijvoorbeeld het Brabantpark aantrekkelijker maken en eventueel nieuwe parken op Leur en in West. Al dan niet in combinatie met vormen van begeleid wonen/maatschappelijke toepassingen zoals een gezamenlijke moestuin.

Wij pleiten voor voldoende openbare ontmoetingsruimtes in de wijken, dicht bij de inwoners, waar allerlei mogelijke vormen van activiteiten en ontspanning mogelijk zijn. Deze ruimtes moeten laagdrempelig, goed bereikbaar en toegankelijk zijn voor alle groepen inwoners.

Wij pleiten voor woningbouw voor die doelgroepen die er het meeste behoefte aan hebben. Meer betaalbare woningen voor gezinnen waarvan één of meer gezinsleden een beperking hebben. De toekomstige woningbouw moet zich ook richten op éénpersoons-huishoudens o.a. voor jongeren die zelfstandig willen gaan wonen. Voor ouderen moeten er meer levensloopbestendige woningen komen (door nieuwbouw, renovaties of aanpassingen).

Wij pleiten voor het bevorderen van een goede doorstroom van woningen.

Op het gebied van bestuur pleiten we voor minder dan wel soepelere regelgeving. Ondernemers moeten kunnen ondernemen en vrijwilligers die activiteiten willen opzetten moeten niet ontmoedigd, maar juist aangemoedigd worden. Hier valt ook de communicatie vooraf, tijdens en achteraf onder, met alle inwoners. Ambtenaren en bestuur zijn er voor u en moeten proactief meedenken voor oplossingen voor uw vragen, problemen en suggesties.

1.2 Onze visie op de maatschappij

Ons Etten-Leur staat voor een zorgzame maatschappij, met een menswaardig bestaan voor iedereen. En een maatschappij waarbij we omkijken naar elkaar.

De menselijke maat bepaalt het debat binnen onze partij en geld regeert niet. Uiteraard voeren wij een gedegen financieel beleid en letten op een goede verhouding tussen inkomsten en uitgaven, zoals ieder huishouden, vereniging of bedrijf dat ook doet. Maar winsten over de rug van mensen of zaken toestaan waarbij mensen meer last dan profijt hebben, daar passen wij voor.

De zorg in al zijn vormen, is meer dan ooit van belang voor het gemeentelijk bestuur. Ouderenzorg met voldoende handen aan het bed, jeugdzorg met professionele begeleiding van uitstekende kwaliteit en de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) met maatwerk voor iedere individuele situatie. Regels en kaders zijn belangrijk, maar professionals moeten de mogelijkheid hebben om daar flexibel mee om te kunnen gaan, indien dat nodig is. Het moet nooit van 1 persoon afhangen of iemand hulp krijgt.

Contact tussen mensen blijft ontzettend belangrijk. Door onder andere vergrijzing is het bestrijden van eenzaamheid een belangrijk aandachtspunt. Daarom zijn er meer ontmoetingsruimtes nodig in alle wijken, waar mensen elkaar kunnen treffen. Dit kan in wijkgebouwen, brede scholen, sportverenigingen of inloophuizen, mits alles goed en laagdrempelig toegankelijk is. Ook het versoepelen van regels in bestaande gebouwen is daarbij een optie, om gemeenschappelijke activiteiten toe te kunnen staan.

Om deze ruimtes te kunnen bereiken en om deel te kunnen nemen aan de maatschappij, is mobiliteit enorm belangrijk. Zowel het vervoer (deeltaxi's, buurtbussen, goede openbaar vervoersverbindingen), als ook de openbare wegen zijn daarbij van belang. Een optimaal onderhoud van stoepen, fietspaden en wegen is enorm belangrijk voor een goed en veilig gebruik door de steeds groter wordende groep mensen met rollators, scootmobiel en minder validen.

Ontmoetingsruimtes moeten er voor iedereen zijn. Kinderen moeten kinderen kunnen zijn, in deze maatschappij waar ze al zoveel moeten. Daarom is voldoende openbaar (speel)groen van belang met speeltoestellen voor de kleintjes en parken met 'chill'- en sportgelegenheden voor de wat ouderen.

De wereld verandert steeds sneller, iedereen heeft het steeds drukker en tijd voor elkaar is er steeds minder lijkt het wel. Het belang voor voldoende ontspanningsmogelijkheden voor jong en oud, actief of minder actief, arm of rijk wordt daardoor steeds belangrijker. Daarbij geldt dat we met elkaar, ieder in zijn/haar waarde moeten laten, bij de keuzes die gemaakt worden.

Bevorderen van samenwerking tussen verschillende verenigingen en organisaties (o.a. sport, zorg, welzijn, onderwijs) om onderling contact, begrip, ervaringen en kennis te delen vinden we belangrijk.

Wederzijds respect van en voor alle inwoners van Etten-Leur ongeacht, geloof, huidskleur, geaardheid, gender of leeftijd draagt bij aan een betere maatschappij. Wij zijn tegen elke vorm van discriminatie.

1.3 Onze visie op lokale politiek

Open en eerlijk zijn niet voor niets de belangrijkste punten waarop Ons Etten-Leur gebaseerd is, voor wat betreft het bedrijven van politiek.

Communicatie is het allerbelangrijkste bij het samenwerken tussen mensen. Fouten maken mag, niemand is perfect. Wij ook niet, maar de vraag is altijd hoe je er mee omgaat.

Blijf in gesprek met elkaar. Luisteren is belangrijker dan praten. Verdiep je in de standpunten van een ander om die te begrijpen en blijf samenwerken met meerdere partijen om tot resultaten te komen.

Ondanks alle moderne technieken en methodes, die zeker hun voordelen hebben op sommige gebieden, blijft persoonlijk contact altijd onze voorkeur hebben.

Het enthousiasme, angst, onbegrip en ongeloof of boosheid van iemands gezicht af kunnen lezen, kan niet van papier of een scherm. Dat is wel nodig wanneer je plannen maakt, deze uitvoert en evalueert. Dit altijd met elkaar.

Daarom pleiten wij ook voor meer en beter contact tussen inwoners en ambtenaren. Dit gaat van het ophalen van informatie bij de inwoners, tot het uitvoeren tijdens projecten en het achteraf terugkoppelen van gemaakte keuzes.

Niemand binnen de lokale politiek hoort op een voetstuk te staan, we zijn allemaal gelijk. Waardering en respect voor elkaars inzet en bijdragen zijn van belang, om samen te kunnen werken aan een nog beter Etten-Leur.

U staat centraal. Ambtenaren en gemeentebestuur zijn er om uw belangen zo goed mogelijk te behartigen. De gemeente moet dingen duidelijk communiceren met haar inwoners. Lokale politiek moet voor iedereen transparant en te volgen zijn.

Maar daarnaast is het ook zaak om dingen gewoon te doen. Zeker op het gebied van zorg, waar een dag te lang gewacht verkeerde gevolgen kan hebben. Ons Etten-Leur is een partij die actie onderneemt. Dat koppelen we aan een standvastig optreden wanneer zaken nog niet goed geregeld zijn.

Doordachte actie en daadkrachtig optreden combineren met de juiste communicatie, dat is de ideale combinatie waar Ons Etten-Leur voor gaat.

Hoofdstuk 2: Hoofdthema's

2.1 Senioren

'Zorg op maat, levensloop bestendig wonen en zorgen voor werkgelegenheid'

Volgens de wet zijn mensen senior als ze 55+ zijn. Ons Etten-Leur wil dat er beter wordt gekeken naar de individuele zorgvraag van onze senioren. Zodat ze zolang mogelijk kunnen blijven deelnemen aan de maatschappij. Hier hoort in het bijzonder bij, het zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Etten-Leur moet de juiste maatregelen treffen voor het ondersteunen en ontlasten van mensen met dementie en voorlichting geven aan, ontlasten van en ondersteunen van hun omgeving. Eenzaamheid onder senioren moet ook bestreden worden. Dit kan onder andere door te zorgen voor voldoende georganiseerde activiteiten en door zo veel mogelijk ontmoetingsruimtes te creëren in alle wijken. Deze moeten goed toegankelijk en bereikbaar zijn.

2.2a Jongeren

'Voldoende ontspanningsmogelijkheden en aansluiting op de arbeidsmarkt, goed onderwijs'

We willen de jongeren zoveel mogelijk betrekken bij en binding laten krijgen met Etten-Leur. Iedereen moet gestimuleerd en gefaciliteerd kunnen worden om activiteiten en mogelijkheden te kunnen organiseren voor de jeugd. Onderwijs en zorg voor de jeugd moet door de juiste personen gegeven worden, of het nu gaat om sport, schoolzwemmen of regulier onderwijs. In het voortgezet en middelbaar onderwijs moet er een betere aansluiting zijn met het bedrijfsleven.

2.2b Jeugdzorg

'Jeugdzorg op orde met de ondersteuning door de juiste personen'

Ons Etten-Leur wil dat de jeugd die dat nodig heeft, de juiste ondersteuning krijgt. Met altijd zorg op maat. Naast het kind, moet er gekeken worden naar alle relaties die invloed hebben op het kind, ouders, instanties en overige partijen.

Jeugdzorg wordt vaak belast/ingeschakeld voor zaken die niet echt onder jeugdzorg vallen, maar toebehoren aan ouders, verzorgers of scholen. Daardoor lopen de kerntaken vertraging op. We vinden dat ouders, verzorgers, scholen en andere betrokkenen zich moeten inzetten op het centraal zetten van het kind en de talenten in beeld brengen, zodat de prestatiedruk verminderd wordt en minder jeugd in de jeugdzorg terechtkomt.

Bij vechtscheidingen moeten de belangen van betrokken kinderen centraal staan, in plaats van de belangen van de vechtende ouders. De ondersteuning dient gericht te zijn op de kinderen/jeugdigen.

We pleiten voor burgerschapsvorming op scholen in combinatie met het leren omgaan met sociale media en alles wat daar bij komt kijken.

Onderwijs en jeugdzorg moeten integraal samenwerken, waardoor er eerder zicht komt op problematieken (bijvoorbeeld armoede) en voorkomen kan worden dat kinderen in de jeugdzorg terechtkomen.

2.3 Werklozen

‘Zoveel mogelijk mensen moeten actief zijn in de maatschappij’

Ons Etten-Leur wil dat er betere begeleiding komt van en naar werk, onder andere door een juiste begeleiding vanuit het Werkplein. Mensen zonder werk moeten gestimuleerd worden om vrijwilligerswerk te doen, om contact te houden met de maatschappij. Er moet wel gekeken worden waar iemand affiniteit mee heeft. Hierbij moet gekeken worden naar ieders persoonlijke thuissituatie en dit mag niet ten koste gaan van betaald werk/uitkeringen. Werk moet lonen. Er moet betere aansluiting zijn tussen opleiding en werk. Hierbij kan ook meer gekeken worden naar de (redenen van) uitval van jongeren op school en jongeren zonder startkwalificatie. Vrijwilligerswerk in het algemeen moet meer gewaardeerd en beloond worden.

2.4 Minima

‘Handhaven 120% bijstandsnorm met aandacht voor kinderen en werk, werk moet beloond worden’

Ons Etten-Leur wil dat iedere inwoner die onder de 120% norm valt (120% van de bijstandsuitkering), recht heeft op diverse voorzieningen zodat ze een menswaardig bestaan hebben. Kinderen van minima mogen niet de dupe worden van de situatie waarin hun ouders verkeren. Kinderen moeten kind kunnen zijn en kunnen deelnemen aan de activiteiten met hun leeftijdsgenootjes. Waar nodig schuldhulpverlening sneller inschakelen en toekomstgericht werken. Minima zoveel mogelijk begeleiden naar een baan.

2.5 Mensen met een beperking

‘Goede toegankelijkheid van alle openbare gebouwen en voorzieningen om isolement te voorkomen’

Ons Etten-Leur wil dat iedere inwoner met een beperking kan deelnemen aan het sociale verkeer. Hiervoor moet het openbaar gebied optimaal op orde zijn, evenals de toegankelijkheid van openbare ruimtes. Ook moeten er voldoende woningen beschikbaar zijn of aangepast worden voor huishoudens waarbij 1 of meer gezinsleden een beperking hebben. Hierbij hoort ook kennis vergroten en overdragen aan de inwoners met betrekking tot onder andere dementie, autisme en beschermd wonen.

2.6 Zorg

‘Iedereen heeft recht op een goede gezondheid/menswaardig bestaan’

Ons Etten-Leur wil dat er binnen Etten-Leur goede en betaalbare zorg is. Er moet niet bezuinigd worden op zorg. Iedereen heeft recht op de primaire levensbehoefte die zorg is. Meer maatwerk is nodig, aangezien iedere zorgvraag anders is. Er moet meer bekendheid gegeven worden aan welke mogelijkheden er zijn om de juiste zorg te verkrijgen (onder andere wijkteams, wijkverpleegkundigen, mogelijke subsidies).

2.7 Veiligheid

‘Meer handhaving plus bijbehorende sancties’

Ons Etten-Leur wil dat er meer controle komt en strenger opgetreden wordt tegen zaken zoals inbraak, zwerfafval, verkeerssnelheid, hondenpoep, overlast gevende groepen, straatintimidatie, fout parkeren en drugs. Wijkagenten en buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) moeten meer in de wijken aanwezig zijn. Openbare verlichting op straat en in parken moet optimaal in orde zijn. Het openbaar groen op routes voor wandelaars en fietsers moet hierop afgestemd zijn.

2.8 Openbaar gebied

‘Optimaal onderhoud van openbaar gebied en openbaar groen zorgt voor een prettige en begaanbare leefomgeving voor alle inwoners’

Ons Etten-Leur wil dat iedere inwoner zonder problemen overal naar toe kan binnen Etten-Leur. Stoepen, straten en fietspaden moeten optimaal onderhouden zijn, zodat ze veilig en goed begaanbaar zijn. Er moet een goede balans zijn tussen bebouwing en openbaar groen, waarbij met name in de oudere wijken meer groen mag komen met aandacht voor biodiversiteit. Het groen moet bijgehouden worden (onkruid, heggen, bomen) om overlast te voorkomen.

2.9 Woningen

‘Nieuwbouwwoningen of bestaande aanpassen voor éénpersoonshuishoudens, senioren, jongeren en mensen met beperking’

Ons Etten-Leur wil dat er met name extra betaalbare woningen komen/aangepast worden voor bepaalde doelgroepen. Wij pleiten voor het door elkaar laten wonen van meerdere doelgroepen (o.a. éénpersoonshuishoudens, senioren en jongeren). Dit geeft betere kansen op langer thuis wonen en op deelname aan het sociale leven. Bij woningbouw moet naar de beste opties worden gekeken op het gebied van onder andere milieu en levensloopbestendigheid.

2.10 Afval

‘Minder afval en eerlijke verdeling van de kosten voor ophalen en verwerken’

Ons Etten-leur wil dat er minder geproduceerd wordt (onder andere verpakkingsmaterialen), waardoor er minder afval overblijft. Daarnaast moeten inwoners bewust gemaakt worden van hun gedrag en de keuzes die ze kunnen maken om minder afval te produceren. Het systeem voor het ophalen van afval moet eenvoudiger en eerlijker. Het scheiden van afval moet beter beloond worden en het hergebruik van grondstoffen (circulaire economie) moet gestimuleerd worden.

2.11 Verkeer

‘Voor iedere inwoner moeten er voldoende veilige mogelijkheden zijn om deel te nemen aan het verkeer in en rond Etten-Leur’

Ons Etten-Leur wil dat er een goede doorstroming is van het verkeer. Wij pleiten voor een rondweg en één of meerdere ongelijkvloerse kruisingen/tunnels met het spoor. Er mogen meer routes komen voor de wijkbus. Iedere verkeerssituatie moet zo overzichtelijk mogelijk gemaakt worden, waarbij er goed geluisterd moet worden naar de direct omwonenden. Toegankelijkheid voor senioren en mensen met een beperking moet optimaal zijn.

2.12 Belastingen

‘Noodzakelijk om kosten te dekken’

Ons Etten-Leur wil dat de Onroerende Zaak Belasting (OZB) niet meer stijgt dan de inflatie. Leges op het gemeentehuis (bijvoorbeeld paspoort, rijbewijs) moeten kostendekkend zijn.

2.13 School

‘Onderwijs is de basis van deelname aan de maatschappij’

Ons Etten-Leur wil dat binnen Etten-Leur passend en inclusief onderwijs geboden wordt. Waar nodig, zal hulp aangeboden kunnen worden. Hierdoor kan iedereen zich op zijn/haar niveau en manier ontwikkelen en zijn/haar plaats in de maatschappij vinden. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor hun kinderen en hun gedrag. Maar ook bij scholen ligt een belangrijke taak om de algemeen geldende waarden en normen van de Nederlandse maatschappij bij te brengen. Dit betreft ook respect voor andere culturen en opvattingen. Meer aandacht schenken aan een respectvolle dialoog.

2.14 Sport

‘Voor iedere inwoner moet het mogelijk zijn om een sport te kunnen beoefenen’

Ons Etten-Leur wil dat jong en oud, mensen met of zonder beperking, kunnen sporten. Sporten zorgt voor plezier en bevordert het sociale contact. Het helpt om respect met en naar elkaar te hebben. Ook helpt het om persoonlijke ontwikkeling te bevorderen op verschillende gebieden (onder andere zelfkennis, prestaties, samenwerking en omgaan met verlies). Tot slot kan sport voor een gezonder leefpatroon zorgen, waardoor de kosten voor zorg op lange termijn minder kunnen worden.

2.15 Dieren

‘Misbruik van dieren bestrijden en dierenwelzijn bevorderen’

Ons Etten-Leur wil dierenleed (o.a. door vuurwerk) voorkomen, door meer controles uit te laten voeren door de verantwoordelijke instanties (o.a. BOA's met die specifieke taakstelling). We zijn tegen elke vorm van gebruik van dieren ter vermaak van mensen. Respect voor dieren op jonge leeftijd al bijbrengen, waardoor het dierenwelzijn op lange termijn bevorderd wordt.

2.16 Natuur

‘Voldoende groen en water brengt rust en leven’

Ons Etten-Leur wil dat in Etten-Leur meer ruimte komt voor natuur. Dit kan onder andere in het straatbeeld of op privéterreinen zijn met meer bloeiende planten en bomen. Daarnaast willen we meer/grotere parken, met mogelijkheden voor recreatief gebruik. Door kinderen in een natuurrijke omgeving te laten opgroeien, krijgen ze ook meer respect voor de natuur.

2.17 Milieu & klimaat

‘We hebben de plicht om te zorgen voor een leefbare gemeente voor volgende generaties’

Ons Etten-leur wil dat er in Etten-Leur een gezond woon-, werk- en leefklimaat is. We pleiten voor het gebruik van schone alternatieve energiebronnen. Bij het bouwen van woningen moet er zo milieuvriendelijk mogelijk gebouwd worden, onder andere met herbruikbare materialen. Bewustwording creëren voor de natuur en de gevolgen van menselijk handelen. Dit kan onder andere in een Milieu Educatief Centrum (MEC).

2.18 Cultuur

‘Genieten van lokale cultuur en cultuurverschillen tussen groepen mensen bevordert prettig onderling samenleven’

Kennis van andere culturen levert begrip op voor elkaars handelen. Ons Etten-Leur wil dat er meer aandacht komt voor lokale muzikanten, kunstenaars en musea. Het lokale cultuuraanbod op het gebied van zang, dans, toneel, bibliotheek, etcetera moet aansluiten op de wensen van de inwoners.

2.19 Bedrijven

‘Ruimte geven aan ondernemers om te ondernemen, mits geen overlast veroorzaakt wordt’

Ons Etten-Leur wil dat lokale bedrijven mogelijkheden krijgen om zich (verder) te ontwikkelen. Bedrijven zorgen voor werkgelegenheid en werk moet beloond worden. Geen onnodige regelgeving en vergunningsaanvragen en het stimuleren van werken aan huis. In heel Etten-Leur (onder andere buitengebied) soepeler omgaan met verzoeken voor nieuwe bedrijvigheid.

2.20 Economie

‘Nadruk op innovatieve, kennis- en arbeidsintensieve bedrijven zonder overlast voor inwoners’

Ons Etten-Leur wil dat er een gezonde lokale economie is, waarbij geen plaats is voor vervuilende industrie. De nadruk moet liggen op het faciliteren van startende ondernemers die zich richten op innovatieve gebieden. Zelfstandigen zonder personeel (ZZP-ers) en het Midden en Kleinbedrijf (MKB) verdienen extra aandacht, omdat zij de motor zijn van onze lokale economie. Wij zijn geen voorstander van een nieuw industriegebied. De infrastructuur op de bestaande industriegebieden en winkellocaties moet optimaal op orde zijn.

2.21 Financiën

‘Geen onnodige grote reserves aanhouden voor risico’s die er niet zijn’

Ons Etten-Leur wil dat een solide financieel beleid gevoerd wordt. Er moet gespaard worden voor toekomstige grote uitgaven en er mogen geen onnodige uitgaven plaatsvinden. Door overbodige reserves te verminderen, komt geld vrij voor noodzakelijke uitgaven. De gemeente is verantwoordelijk voor het algemene voorzieningenniveau (onder andere openbaar gebied, groen, straten) en moet hier altijd geld voor vrijhouden.

2.22 Gemeentelijk bestuur

‘Inzichtelijk en toegankelijk op alle niveaus’

Ons Etten-Leur wil dat het gemeentebestuur en ambtenaren in heldere taal communiceren met haar inwoners. Daarnaast moet de bereikbaarheid van ambtenaren en college van burgemeester en wethouders makkelijker worden. Alle bestuurlijke informatie moet inzichtelijk zijn voor alle inwoners en gemakkelijker te vinden zijn. Dit betreft uiteraard geen privacygevoelige informatie. Wij vinden participatie belangrijk mits dit goed is ingeregeld met en voor bewoners.

2.23 Gezondheid & welzijn

‘We streven naar een zo goed mogelijk mentaal en fysiek welzijn voor onze inwoners’

Dit doen we door waar mogelijk keuzes te maken, die onder andere het kiezen voor gezondere leefstijlen bevorderen, zonder daarbij de keuzevrijheid van mensen te beperken.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan het zo goed mogelijk onderhouden van stoepen en fietspaden, waardoor de keuze voor lopen en fietsen eerder genomen kan worden. Ook een goed binnenklimaat in openbare gebouwen is belangrijk. Binnen een zorgzame maatschappij is mentaal welzijn ontzettend belangrijk, waarbij we programma’s en initiatieven die dit bevorderen, zullen ondersteunen. Daarbij hoort onder andere een goede verdeling van subsidies, zodat welvaart zoveel mogelijk verdeeld wordt.

Steeds belangrijker wordt het om de gezondheid en gezond gedrag van onze jeugd goed te monitoren en gezonde leefstijl stimuleren door verschillende (landelijke) acties.

Samenwerken tussen verschillende organisaties is belangrijk om kennis te delen en het wiel niet opnieuw uit te vinden, wat kosten op korte en lange termijn bespaart.

2.24 Duurzaamheid & energie

‘Slim gebruik en van energie en duurzaamheid, zorgt voor een toekomst die betaalbaar is’

Wij zijn voor het toepassen van duurzame materialen en mogelijkheden, tenzij het voor de inwoners te hoge kosten oplevert of de veiligheid in het geding komt. Bij nieuwe projecten moet voldoende aandacht zijn voor de veiligheid (o.a. brandgevaar zonnepanelen, straling hoogspanningsmasten). Op jonge leeftijd moet er al aandacht besteed worden aan het opruimen en scheiden van afval en daarmee ook het schoonhouden van onze eigen leefomgeving. Wij zijn voorstander van nieuwe, slimme en kleinschalige mogelijkheden om energie op te wekken (bijvoorbeeld windtrees), zodat we zo snel mogelijk een energie neutrale gemeente kunnen worden.

Hoofdstuk 3: Onderwerpen van A tot en met Z

In dit hoofdstuk vindt u op alfabetische volgorde de belangrijkste onderwerpen en beknopte standpunten van Ons Etten-Leur. Deze lijst is niet uitputtend. Heeft u vragen over deze of ontbrekende onderwerpen uit de lijst, neem dan contact op met ons.

3.1 A - a

Aanbestedingen

- Lokale bedrijven eerst benaderen voor gemeentelijke projecten. Bij gelijkblijvende prijzen en kwaliteit, voorkeur geven aan lokale ondernemers.

Waarom: Stimuleren van de lokale economie en werkgelegenheid, zodat zij meer betrokken zijn bij Etten-Leur.

Aardwarmte

- Gebruik van aardwarmte (met diverse mogelijke varianten) stimuleren in heel de gemeente.

Waarom: Om gebruik van 'groene energie' te stimuleren en de doelstellingen om klimaatneutraal te worden te halen.

- Een of meerdere AED's plaatsen bij Buitengewoon Opsporings Ambtenaren (BOA's)/meegeven met BOA'S.

Waarom: Zijn mobiel en eventueel sneller ter plaatse.

Afval

- Stimuleren van het minder produceren van verpakkingsmaterialen.

Waarom: Bij de bron aanpakken, voorkomt toekomstige afvalstromen en het later opruimen er van.

- Afvalstoffenheffing zo eerlijk mogelijk berekenen

Waarom: Het basisprincipe moet zijn dat de vervuiler betaalt. Wel kijken naar mogelijkheden voor het nog eerlijker verdelen van de lasten. Het aantal personen in een huishouden is geen eerlijke factor om de kosten te bepalen, het gaat om de hoeveelheid geproduceerd afval.

- Gratis aanbieden/op laten halen van grof vuil voor het schoon houden van de openbare ruimte.

Waarom: Minder kans op zwerfafval, als er meer (standaard) opties en voldoende goedkoop aanwezig zijn.

- Simpel en duidelijk ophaalsysteem voor afval zonder veel regeltjes en uitzonderingen, één jaarprijs voor het hele ophaalsysteem en belonen voor minder afval.

Waarom: Te veel ingewikkelde en onnodige regeltjes maken het voor inwoners niet eenvoudiger en dus minder aantrekkelijk om afval goed en netjes af te voeren. Positief gedrag (achteraf) belonen bij een simpel basistarief voorkomt onnodige onduidelijkheid.

Ambtenaren

- (Nieuwe) ambtenaren bekend laten worden met de gemeente waarin ze werken (bijvoorbeeld lokaal nieuws volgen, wijken in, evenementen bezoeken/actief deelnemen)

Waarom: Een betere kennis en begrip van de gemeente waarin gewerkt wordt, leidt tot betere voorstellen.

Arbeidsmigranten

- Geen voorstander van grootschalige huisvesting.

Waarom: Ons Etten-Leur vind dat alles in samenspraak moet met inwoners, ondernemers en gemeente. Belangrijk is dat integratie voor arbeidsmigranten die hier langer willen blijven mogelijk moet worden.

- Geen extra mogelijkheden om arbeidsmigranten op boerenbedrijven te laten wonen.

Waarom: *In het huidige bestemmingsplan buitengebied zijn al duidelijke richtlijnen opgesteld over de hoeveelheid arbeidsmigranten die ze mogen opnemen. Het buitengebied is niet voor niets buitengebied, het is geen woonwijk.*

Armoede

- Stille armoede aanpakken.

Waarom: *Om te voorkomen dat mensen in een sociaal isolement geraken.*

- Meer geld uitgeven aan bestrijding van armoede

Waarom: *Alle mensen hebben recht op een menswaardig bestaan. We moeten voorkomen dat mensen in verborgen armoede terechtkomen. Ook kinderen mogen niet de dupe worden van de situatie waarin hun ouders verkeren.*

Asbestsanering

- Aanbieden van een collectieve asbestsaneringsoperatie aan particulieren en bedrijven om zo te profiteren van grootschalige inkoopvoordelen.

Waarom: *Een asbestvrije gemeente levert minder gevaar op voor de volksgezondheid.*

Asielzoekers

- Verbeteren van hulp/betere inburgeringcursus (onder andere kennis van Nederlandse normen en waarden, taal, begeleiden bij scholing, werk, vrijwilligerswerk). Dit vraagt ook een inspanning van elke inwoner

Waarom: *Hoe sneller en beter iemand bekend en vertrouwd raakt met de Nederlandse/Etten-Leurse maatschappij, des te sneller kan hij/zij deel uitmaken hiervan.*

3.2 B - b

Bankjes

- Plaatsen van meer bankjes met meerdere functionaliteiten in heel Etten-Leur

Waarom: *stimuleert (langere) wandelingen en fietstochten van inwoners en zorgt voor minder zwerfafval en creëert mogelijke rustmomenten voor mensen die slecht ter been zijn.*

Bedrijven

- Lokale bedrijven eerst benaderen voor gemeentelijke projecten. Bij gelijkblijvende prijzen en kwaliteit voorkeur geven aan lokale ondernemer.

Waarom: *stimuleren van lokale economie en werkgelegenheid, waardoor zij meer betrokken zijn bij Etten-Leur.*

- Gemeente moet zorgen voor goede bereikbaarheid van bedrijven en winkels bij onderhoud van wegen.

Waarom: Bereikbaarheid voor inwoners moet optimaal zijn.

Begraafplaatsen

- Goed onderhouden van openbare begraafplaatsen.

Waarom: Vanuit respect voor de overledenen en hun nabestaanden.

Belastingen

- De onroerende zaak belasting (OZB) mag niet meer stijgen dan de inflatie.

Waarom: Het mag geen melkkoe zijn of reden om de begroting sluitend te krijgen.

Bijstand

- Begeleiding van mensen die uit de bijstand naar een werkende situatie gaan, maar daarbij financieel minder te besteden hebben.

Waarom: Om niet in armoedeverval te komen.

- Voor verzamelinkomen waaraan getoetst wordt niet kijken naar netto inkomen, maar rekening houden met bijvoorbeeld medische kosten en gezinssamenstelling.

Waarom: Dit geeft een eerlijker beeld van het besteedbare inkomen van kwetsbare gezinnen.

- Mensen beter naar werk begeleiden en werk beter laten lonen.

Waarom: Werken geeft voldoening, is gezond voor lichaam en geest en kost de gemeenschap minder geld (onder andere uitkeringen).

- Mensen met een uitkering waar mogelijk actief betrekken bij vrijwilligerswerk en tijdelijke werkzaamheden ten dienste van de gemeenschap, zonder dat dit ten koste gaat van betaald werk.

Waarom: Een zinvolle dagbesteding helpt mensen om deel te blijven nemen aan de maatschappij. Dit vergroot de kansen op een baan en voorkomt dat ze in een sociaal isolement terechtkomen. Het moet worden gestimuleerd, maar niet verplicht. Uiteraard moet er gekeken worden waar iemand affiniteit mee heeft. Het mag niet ten koste gaan van betaalde banen. Daarnaast mag het niet ten koste gaan van de uitkering, anders loont het alsnog niet.

Blinden – Visueel gehandicapten

- Een geleiderail (ribbeltegels- of rail) voor blinden vanuit het centrum tot aan het station.

Waarom: Etten-Leur moet beter toegankelijk zijn voor mensen met een visuele beperking.

BOA – Buitengewoon Opsporings Ambtenaar

- Meer inzet van BOA's tijdens evenementen en bij probleemsituaties in de wijken.

Waarom: Iedere inwoner moet zich veilig voelen. Daarnaast is het tegengaan en voorkomen van overlast op belangrijke gebieden zoals overlast gevende groepen, drugs, zwerfafval, hondenpoep, verkeerssnelheid, fout parkeren en inbraken belangrijk. Onze voorkeur blijft uitgaan naar meer wijkagenten.

- Boa's voorzien van een adequate uitrusting en AED's.

Waarom: Om ze beter te kunnen laten functioneren binnen hun groeiende takenpakket.

Bodemverontreiniging

- Moet altijd met spoed aangepakt worden.

Waarom: Een gezond leefmilieu voor inwoners en recreanten heeft hoge prioriteit.

Brandweer

- In het Etten-Leurse korps dienen er één of meerdere gediplomeerde duikers aanwezig te zijn.
Waarom: Etten-Leur beschikt over een aanzienlijke hoeveelheid open water, wat bepaalde risico's met zich meebrengt.

- Apart telefoonnummer voor niet direct levensbedreigende situaties (bijvoorbeeld ondergelopen kelder, kat in boom).

Waarom: Om alarmnummer 112 te ontlasten in geval van levensbedreigende situaties.

- De Nederlandse Spoorwegen moet (desnoods vertrouwelijk) aan de brandweer doorgeven wat er wanneer over het spoor vervoerd wordt.

Waarom: Om adequaat te kunnen reageren in geval van incidenten.

Buitengebied:

- Landelijk karakter behouden.

Waarom: Anders is het geen buitengebied meer en wordt het groen in de gemeente langzaam steeds meer stedelijk gebied.

- Geen intensieve veehouderij en megastallen.

Waarom: Om overlast te beperken voor de omgeving en het risico bij ongevallen voor de volksgezondheid te verkleinen. Een beestwaardig bestaan en aandacht voor het milieu zijn belangrijk.

- Veehouderij: bij omschakelen naar minder milieu belastende vormen, de leges verlagen met 75%

Waarom: stimuleren van innovaties

- Stimuleren van duurzame landbouw, die dier- en milieuvriendelijk van opzet is.

Waarom: Dit ter bevordering van het welzijn van dieren en de natuur, die ook voor toekomstige generaties van groot belang is.

- Picknicktafels in het buitengebied zetten.

Waarom: Om het voor recreanten aantrekkelijker te maken ons buitengebied (langer) te bezoeken.

Buitenschoolse opvang

- Kwalitatief goed en betaalbaar.

Waarom: Om ouders kans te bieden aan de arbeidsmarkt deel te nemen.

Buurtbus

- Uitbreiding routes met name in het buitengebied en Etten-Leur West

Waarom: Om voor een zo groot mogelijke groep een actieve deelname aan het sociale leven in onze gemeente mogelijk te maken.

Buurtpreventie

- Meer sociale controle vanuit de inwoners in samenwerking met politie en wijkvereniging.

Waarom: Om een veiligere leef- en woonomgeving te creëren.

3.3 C - c

Cameratoezicht

- Huidig beleid handhaven

Waarom: De gemeente heeft al de mogelijkheid om tijdelijk cameratoezicht in te zetten op die plaatsen waar dat nodig is en de veiligheid in het gedrang is. Daarbij is een overvloed aan camera's ook een behoorlijke aanslag op de privacy van mensen.

Carbid schieten

- Toestaan carbid schieten op 2 afgezonderde plaatsen (zie landelijke regelgeving met betrekking tot dierenverblijven en bebouwing) binnen een bepaalde tijdsduur.

Waarom: Carbid schieten staat op de Nederlandse culturele erfgoedlijst, maar de overlast voor dieren en mensen dient zoveel mogelijk beperkt te worden.

Coffeeshop

- Toestaan.

Waarom: Zodat gebruik van softdrugs controleerbaar en traceerbaar is.

College van Burgemeester en Wethouders (College van B & W)

- Waar mogelijk vooraf overleg met de raad voordat er plannen gemaakt worden.

Waarom: Dit om de besluitvorming sneller te laten verlopen.

- Extra vergaderingen op verzoek van de gemeenteraad indien noodzakelijk.

Waarom: Dit om de besluitvorming sneller te laten verlopen.

Communicatie

- In helder taalgebruik naar de inwoners, de (complexe) zaken uitleggen/toelichten.

Waarom: Om eventueel onbegrip en miscommunicatie drastisch te verminderen.

- Tussentijdse terugkoppeling over stand van zaken met betrekking tot onderwerpen.

Waarom: Om eventueel onbegrip en miscommunicatie drastisch te verminderen.

- Betere terugkoppeling naar inwoners/bedrijven/verenigingen binnen een tijdsbestek van 3 weken door de daaraan gekoppelde verantwoordelijke.

Waarom: Om eventueel onbegrip en miscommunicatie te voorkomen.

- Betere communicatie met bedrijven en winkels, meer structuur en minder versnippering.

Waarom: Om eventueel onbegrip en miscommunicatie drastisch te verminderen.

- E-mailadres/mobiel telefoonnummer koppelen (indien gewenst) aan Gemeentelijke Basis Administratie (GBA).

Waarom: Zodat contact met de juiste personen en terugkoppeling van informatie makkelijker wordt.

Cultuur

- Er mag meer aandacht zijn voor lokale cultuur.

Waarom: Het genieten van lokale cultuur en kennis van cultuurverschillen tussen groepen mensen bevordert prettig onderling samenleven. Subsidies hoeven niet per se verhoogd te worden. Ook een andere verdeling van het huidige budget is een optie.

Cybercrime

- Misbruik van onder andere social media en oplichting via internet zal effectief moeten worden aangepakt en een belangrijker aandachtspunt moeten worden voor politie.

Waarom: Criminaliteit verplaatst zich ook online. Een veilige leef- en woonomgeving beperkt zich niet tot de fysieke wereld.

3.4 D - d

Declaraties

- Openbaar maken declaraties burgemeester & wethouders, kosten van cursussen en opleidingen van ambtenaren van de afgelopen 10 jaar.

Waarom: Besteding van gemeenschapsgeld moet voor alle inwoners openbaar zijn.

Dementie

- Blijven werken aan een dementievriendelijke gemeente.

Waarom: Om dementerenden zo lang mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen.

- Kennis opbouwen en overdragen aan de inwoners.

Waarom: Zodat er meer begrip gecreëerd wordt en er de juiste hulp geboden kan worden voor dementerende buurtbewoners die steeds langer thuis blijven wonen.

- Bevorderen van sociaal contact voor dementerenden met mensen van dezelfde leeftijd en daarbij de juiste ondersteuning bieden.

Waarom: Om ze uit een sociaal isolement te halen.

Dieren

- Respect bijbrengen voor dieren.

Waarom: Om welzijn voor dieren te bevorderen.

- Dierenbeulen zwaarder straffen (aanvullen met taakstraffen), niet alleen met een geldboete maar ook een (tijdelijk) verbod op het houden van dieren.

Waarom: Om welzijn voor dieren te bevorderen.

- Instellen van een dierenpolitie.

Waarom: Om misbruik van dieren op te sporen en in de toekomst te kunnen voorkomen.

- Strenger aanpakken van het lozen van planten en dieren, die niet thuishoren in onze Nederlandse natuur (onder andere exotische planten uit aquaria of dumpen van schildpadden).

Waarom: Vanwege het verdringen van onze eigen inheemse flora en fauna en dierenleed tegen te gaan.

- Beschermen van de vele diersoorten binnen de gemeentegrenzen (dieren in het wild, gezelschapsdieren, landbouwdieren).

Waarom: Een gemeente zonder dieren boet aanzienlijk in aan levendigheid, waarde en veelzijdigheid.

- De milieupolitie zal niet alleen naar overlast moeten kijken, maar ook controleren op dierenwelzijn, zowel bij particulieren als bij vee- en varkenshouderijen.

Waarom: Om misbruik van dieren op te sporen en in de toekomst te kunnen voorkomen.

- Geen intensieve veehouderij en megastallen.

Waarom: Om overlast te beperken voor de omgeving. Een beestwaardig bestaan en aandacht voor het milieu zijn belangrijk.

Digitalisering

- Digitalisering van gemeentelijke diensten, aanpassen op de gebruiker (niet te snel, niet te ingewikkeld, mogelijkheid tot persoonlijke ondersteuning).

Waarom: Om de gemeentelijke dienstverlening voor iedereen toegankelijk te houden op zijn/haar niveau.

Dorpspromotie/'City marketing'

- Etten-Leur moet meewerken om regionaal en landelijk beter op kaart worden gezet.

Waarom: grotere bekendheid leidt tot meer toeristen, wat goed is voor de lokale economie.

Drugs

- Strengere handhaving tegen overlast van drugsgebruik in openbare ruimten/openbaar gebied.

Waarom: Drugsgebruik zorgt voor overlast en onveilig gevoel van inwoners.

Duurzaamheid

- Stimuleren van het minder produceren (van onder andere goederen, verpakkingsmaterialen en levensmiddelen).

Waarom: Dat is beter voor het milieu en zorgt voor minder afvalstromen.

- Stimuleren van windenergie boven zonne-energie.

Waarom: de productie van windenergie is duurzamer (meer onderdelen recyclebaar).

- Meer gebruik maken van schonere energiebronnen (zon, wind, water, aardwarmte)

Waarom: Minder belastend voor het milieu, zodat toekomstige generaties niet opgezaaid worden met de effecten van een vervuilende economie.

- Hemelwater waar mogelijk hergebruiken.

Waarom: Dat is beter voor het milieu en bespaart kraanwater.

- Niet per se sneller dan landelijk initiatieven invoeren, maar wel beter

Waarom: De gemeente hoeft niet altijd sneller te werken dan landelijk, maar wel beter, om verkeerde investeringen te voorkomen.

3.5 E - e

Economie

- De gemeente moet zorgen voor adequate infrastructuur, parkeerbeleid, gunstige vestigingsvoorwaarden voor ZZP-ers, midden- en kleinbedrijf en industrie.

Waarom: Bedrijven zijn goed voor de werkgelegenheid.

- Inspraak geven bij ingrijpende plannen aan vertegenwoordigende instanties (Midden- en Kleinbedrijf, Industriële Kring Etten-Leur (IKE), ZLTO, ZZP-ers).

Waarom: Zorgt voor soepeler verloop van de plannen, waardoor bezwaren op voorhand weggenomen kunnen worden.

- Etten-Leur moet een zo duurzaam mogelijke economie hebben.

Waarom: Minder belastend voor het milieu, zodat toekomstige generaties niet opgezaaid worden met de effecten van een vervuilde economie.

Energieverbruik

- Goed kijken naar het energieverbruik in gemeentelijke accommodaties en ander gemeentelijk vastgoed.

Waarom: Het is goedkoper en minder belastend voor het milieu.

Evenementen

- Gemeente moet stichtingen en vrijwilligers die evenementen organiseren beter faciliteren, en geen ontmoedigingsbeleid voeren.

Waarom: Zonder vrijwilligers geen evenementen en zonder evenementen een minder aantrekkelijke gemeente.

- Niet teveel belasten met precario rechten.

Waarom: Evenementen moeten levensvatbaar kunnen zijn en gemeentelijke diensten hoeven niet winstgevend te zijn.

- Evenementenvergunningen voor meerdere jaren afgeven in plaats van ieder jaar apart aanvragen.

Waarom: Onnodige belasting van de organiserende partijen en vrijwilligers voorkomen.

Externe partijen

- Beperken van inhuur van dure consultants. Eerst kijken of er onder de bewoners kennis beschikbaar is.

Waarom: Het vergroot de betrokkenheid onder inwoners bij projecten. Daarnaast kan het kostenbesparend werken.

3.6 F - f

Femicide

- Meer aandacht voor signalering en voorkoming van femicide.

Waarom: Geweld mag nooit toegestaan worden.

Fietsen

- Bewustwording creëren bij fietsers voor het voeren van goede verlichting.

Waarom: Zorgt voor veiligere situaties in het verkeer.

Fietsenstallingen

- Zorgen voor voldoende mogelijkheden tot stallen van fietsen dicht bij voorzieningen.

Waarom: Om fietsgebruik te stimuleren.

- Geen bewaakte fietsenstalling bij het station

Waarom: Het belangrijkste is dat er voldoende mogelijkheden zijn voor het stallen van fietsen dicht bij voorzieningen. Daar hoeven geen extra kosten voor gemaakt te worden in de vorm van bewaking. De kluizen zijn een goed alternatief.

Fietspaden

- Optimaal onderhoud van alle fietspaden (onder andere voorkomen worteldruk).

Waarom: Voorkomt ongelukken en zorgt voor goede bereikbaarheid en toegankelijkheid van alle voorzieningen.

- Stoplichten voor recht doorgaande fietsers, gelijk laten lopen met gemotoriseerd verkeer.

Waarom: Zorgt voor veiligere situaties in het verkeer.

- Bij aanleg en reconstructie altijd inzetten op vrij liggende fietspaden.

Waarom: Zorgt voor veiligere situaties in het verkeer.

Financiën

- Zorgen voor andere inkomstenbronnen voor de gemeente.

Waarom: Om minder afhankelijk te zijn van de gemeentelijke belastingen en financieel gezond beleid te kunnen voeren.

- De financiële gevolgen van belangrijke besluiten dienen van tevoren volstrekt duidelijk te zijn voor alle belastingbetalers.

Waarom: Inwoners hebben recht om te weten waar hun belastinggeld aan uitgegeven wordt.

- Geen onnodige grote reserves aanhouden voor risico's die er niet zijn.

Waarom: Geld kan beter uitgegeven worden aan onder andere de zorg, woningbouw, onderwijs, betere communicatie.

- Een te grote aantasting van de financiële reserves is niet wenselijk (met uitzondering van reserves voor het sociaal domein). Dit mag nooit een noodgreep zijn om een begroting sluitend te maken.

Waarom: Reserves hebben hun eigen functie en in geval van nood zijn die daarvoor bestemd.

- Geen onnodige grote reserves aanhouden bij gemeenschappelijke regelingen.

Waarom: Geld kan beter uitgegeven worden aan onder andere zorg, woningbouw, onderwijs en betere communicatie.

Formulierenteam

- Het Formulierenteam (Surplus) moet behouden blijven en meer bekendheid krijgen.

Waarom: Om mensen beter te begeleiden bij het invullen van formulieren.

3.7 G - g

Gehandicapten

- Meer aandacht voor gehandicapten om sociale contacten op te bouwen/onderhouden.

Waarom: Om sociaal isolement te voorkomen.

- Goede en veilige toegankelijkheid voor alle openbare gebouwen.

Waarom: Zodat iedereen kan deelnemen aan de maatschappij.

- Zorgen voor optimaal onderhoud van het openbaar gebied.

Waarom: Zodat alle voorzieningen goed bereikbaar en toegankelijk zijn.

Gehandicaptensport

- Faciliteren van sporten voor iedere inwoner met een beperking.

Waarom: Sporten zorgt voor ontspanning, gezondheid en persoonlijke ontwikkeling.

Gender & Diversiteit

- Wij staan voor een gemeente waar iedereen zichzelf kan en mag zijn. Ongeacht gender, afkomst of achtergrond moet iedereen zich welkom, veilig én gerespecteerd voelen.

Waarom: wederzijds respect en begrip draagt bij een betere maatschappij

Geluidsoverlast

- Hoofd- en ontsluitingswegen moeten voorzien worden van geluidsarm asfalt.

Waarom: Minder overlast voor inwoners.

Gemeenschappelijke ruimtes

- Zorgen voor voldoende gemeenschappelijke ruimtes binnen nieuwbouwcomplexen

Waarom: Schept de mogelijkheid voor deelname aan de maatschappij.

Gemeente

- Eén aanspreekpunt voor al je problemen op het gebied van zorg/hulp, waarbij je doorverwezen wordt naar de juiste instanties.

Waarom: Om mensen sneller en beter te kunnen helpen.

Gemeentegids

- Behouden in fysieke vorm, naast digitaal (onder andere uitbreiden met sociaal gemeentebeleid, zorginformatie, aanspreekpunten).

Waarom: Om ook voor mensen met minder digitale vaardigheden de informatie beschikbaar te stellen.

Glastuinbouw

- Geen lichtvervuiling.

Waarom: Overlast voor omwonenden en dieren te beperken.

GSM – Global System for Mobile Communications

- Plaatsing GSM masten/antennes voor draadloze communicatie aan strengere voorwaarden koppelen in verband met (onbekende) stralingsrisico's en gevolgen.

Waarom: Beter voor de volksgezondheid.

3.8 H - h

Hondenbelasting

- Afschaffen van hondenbelasting.

Waarom: Voor andere dieren hoeft ook geen belasting te worden betaald.

Hondenpoep

- Meer afvalbakken bij/rond/om hondenuitlaatterreinen.

Waarom: Dit zorgt voor een schonere omgeving.

Hondenuitlaatterreinen

- Meer bankjes bij de hondenuitlaatterreinen.

Waarom: Voor meer comfort tijdens het sociaal contact.

Horeca

- Ruimere openingstijden voor horeca.

Waarom: Om gespreid naar huis te gaan en om het uitgaanspubliek in Etten-Leur te houden.

- Meer mogelijkheden voor (winter)terrassen bij horeca gelegenheden.

Waarom: Om een gezelligere uitstraling te creëren.

- Versoepeling van horeca beleid voor de gemeenschappelijke ruimtes bij senioren- en zorgcomplexen.

Waarom: Enerzijds zodat langer thuiswonende senioren ook gebruik van de horeca kunnen maken.

Daarnaast kan dit ook eenzaamheid voorkomen bij bewoners en omwonenden.

Houtstook

- Het gebruik van open haarden en houtkachels moet mogelijk blijven

Waarom: Er is Europese wetgeving die ook in Nederland geldt (EcoDesign 2022 wetgeving). De gemeente kan die gewoon volgen.

Huiselijk geweld

- Meer aandacht voor signalering en bestrijding en meer bekendheid van meldpunten.

Waarom: Geweld mag nooit toegestaan worden.

Hulpdiensten

- Wij pleiten voor meer ongelijkvloerse kruisingen met het spoor.

Waarom: Hulpdiensten moeten altijd snel overal in Etten-Leur ter plaatse kunnen zijn en een dichte spoorwegovergang belemmert dat. Dit kan levens redden.

3.9 I - i

Industrie

- Geen vervuilende industrie in Etten-Leur.

Waarom: Er zijn in de regio andere aangewezen locaties (onder andere Moerdijk) voor dit soort industrie (zie ook provinciale plannen).

Industrieterrein

- Zorgen voor een goede toegankelijkheid van en naar het industrieterrein (voor personeel, leveranciers en afnemers).

Waarom: Is goed voor de lokale economie.

- Zorgen voor goede voorzieningen op het industrieterrein (zoals verlichting, NUTS voorzieningen).

Waarom: Is goed voor de lokale economie en een veilige werkomgeving.

- Geen nieuwe bedrijventerreinen ontwikkelen in Etten-Leur.

Waarom: Eerst leegstand op bestaande terreinen opvullen, zowel binnen Etten-Leur als regionaal.

Daarnaast moeten de voorzieningen op de huidige terreinen op orde zijn.

Informatiebijeenkomsten

- Indien het gaat om zaken die de inwoners direct raken en/of waar veel geld mee gemoeid is, moeten er diverse bijeenkomsten gehouden worden met inwoners.

Waarom: Inspraak, gebruik van terugkoppeling en van ideeën van inwoners is belangrijk.

- Openbare spreekuren in bijvoorbeeld wijkgebouwen (met bijbehorende tijdige aankondiging en terugkoppeling).

Waarom: Inspraak, gebruik van terugkoppeling en van ideeën van inwoners is belangrijk.

Inkomenstoets

- Voor verzamelinkomen waaraan getoetst wordt niet kijken naar netto inkomen, maar rekening houden met bijvoorbeeld medische kosten en gezinssamenstelling.

Waarom: Dit geeft een eerlijker beeld van het besteedbare inkomen van kwetsbare gezinnen.

Inspraak

- Voorlichtings- en inspraakbijeenkomsten moeten tijdig worden georganiseerd en gecommuniceerd.

Waarom: Inspraak, gebruik van ideeën en terugkoppeling naar inwoners is noodzakelijk om tot een zo breed mogelijk draagvlak te komen. Dit kan ook op voorhand problemen voorkomen.

Inspraak

- Inspraak geven bij ingrijpende plannen aan vertegenwoordigende instanties (Midden- en Kleinbedrijf, Industriële Kring, ZLTO, ZZP-ers) (soepeler verloop van de plannen waardoor bezwaren op voorhand weggenomen kunnen worden).

Waarom: Inspraak, gebruik van ideeën en terugkoppeling naar partijen is noodzakelijk om tot een zo breed mogelijk draagvlak te komen. Dit kan ook op voorhand problemen voorkomen.

Inspraak agrariërs en particulieren

- Inbreng voor het buitengebied meenemen om het cultuurlandschap te bewaren en te vergroten (o.a. houtsingels, bosjes, kikkerpoelen)

Waarom: Inspraak, gebruik van ideeën en terugkoppeling naar inwoners en bedrijven is noodzakelijk om tot een zo breed mogelijk draagvlak te komen. Dit kan ook op voorhand problemen voorkomen.

Inspraak jeugd

- Inbreng van de jeugd meenemen bij het maken van plannen.

Waarom: Inspraak, gebruik van ideeën en terugkoppeling naar jeugdige inwoners is noodzakelijk om tot een zo breed mogelijk draagvlak te komen. Dit kan ook op voorhand problemen voorkomen.

Inspraak senioren

- Inbreng van de seniorenraad meenemen bij het maken van plannen.

Waarom: Inspraak, gebruik van ideeën en terugkoppeling naar oudere inwoners is noodzakelijk om tot een zo breed mogelijk draagvlak te komen. Dit kan ook op voorhand problemen voorkomen.

Inspraak sportraad

- Inbreng van de sportraad meenemen bij het maken van plannen.

Waarom: Inspraak, gebruik van ideeën en terugkoppeling naar inwoners is noodzakelijk om tot een zo breed mogelijk draagvlak te komen. Dit kan ook op voorhand problemen voorkomen.

Internet

- Zo veel mogelijk diensten en informatie aanbieden, maar zeker persoonlijke contactmogelijkheden behouden op het stadskantoor.

Waarom: Persoonlijk contact is de beste manier van communiceren.

Invalidenparkeerplaatsen

- Extra plaatsen daar waar deze nodig zijn en voldoende groot om goed in- en uitstappen mogelijk te maken.

Waarom: Om de mobiliteit te vergroten.

- Extra parkeerplaatsen voor mantelzorgers van minder validen die voldoende groot zijn om goed in- en uitstappen mogelijk te maken in verband met rolstoelgebruik.

Waarom: Om de mobiliteit te vergroten.

3.10J - j

Jacht

- Verbod op slippjacht en plezierjacht.

Waarom: Om welzijn voor dieren te bevorderen.

Jeugd / Jongeren

- De jeugd die dat nodig heeft, de juiste professionele ondersteuning bieden. Naast het kind, moet ook gekeken worden naar alle relaties die invloed hebben op het kind, ouders, instanties en overigen.

Waarom: Zorg moet altijd op maat zijn om tot het beste resultaat te komen.

- Meer ruimte bieden aan ondernemers voor het organiseren van activiteiten voor de doelgroep van 12 tot 18 jarigen.

Waarom: Voor deze doelgroep is nog te weinig te doen in Etten-Leur.

- Meer subsidie voor organisatie met activiteiten voor jongeren van 12 tot 18 jaar

Waarom: Niet alleen meer geld, maar ook kijken hoe dat uitgegeven wordt. Zijn er wel voldoende activiteiten? Vooraf inventariseren wat de jeugd wil is erg belangrijk. Subsidies moeten inzichtelijk en controleerbaar zijn, want het is gemeenschapsgeld. Een goed plan van aanpak vooraf is dus ook van belang.

- Op verzoek van jongeren meehelpen met realiseren van hun ideeën (onder andere ontmoetingsruimtes).

De jongeren moeten zelf kunnen bepalen waar ze willen zitten (zonder overlast te veroorzaken).

- Bij meerdere initiatieven voor de jeugd op één plek voorkeur geven voor de doelgroep 12-18 jaar.

Waarom: Voor deze doelgroep is nog te weinig te doen in Etten-Leur.

- Jongerenraad oprichten

Waarom: De mogelijkheid voor inspraak van inwoners is altijd belangrijk in een democratie. Wij nemen als gemeenteraad beslissingen voor toekomstige generaties. Dus is het niet meer dan normaal, dat je ook luistert naar hoe de jongere generaties tegen zaken aankijken.

Jeugd – en Jongerenwerkers

- Er dient voldoende mankracht te zijn met voldoende ondersteuning.

Waarom: Om jeugd bezig en betrokken te houden en beter inzicht te krijgen in de doelgroep. Er vallen nu jongeren buiten de activiteiten/hulp. Deze kunnen door jongerenwerkers in hun kracht gezet worden.

Jeugdzorg

- De jeugd die dat nodig heeft, de juiste professionele ondersteuning bieden. Naast het kind, moet ook gekeken worden naar alle relaties die invloed hebben op het kind, ouders, instanties en overigen.

Waarom: Zorg moet altijd op maat zijn om tot het beste resultaat te komen.

- Niet met minder zorgaanbieders werken om kosten te besparen

Waarom: Budget en kosten zijn niet leidend. Zorg moet altijd op maat zijn om tot het beste resultaat te komen. De jeugd die dat nodig heeft, de juiste professionele ondersteuning bieden. Naast het kind, moet ook gekeken worden naar alle relaties die invloed hebben op het kind, ouders, instanties en overigen.

Jongerencentrum

- Beter en breder bekend maken.

Waarom: Om jongeren bezig te houden.

Jongerenverenigingen

- Minder star met betrekking tot bijvoorbeeld een vergunningsaanvraag voor een overnachting dan wel een kampvuur voor vereniging met een milieu en educatief karakter (bijvoorbeeld de scouting).

Waarom: Onnodige belasting van de organiserende organisatie en vrijwilligers voorkomen.

Jongerenwerkers

- Niet bezuinigen op jongerenwerkers.

Waarom: Om jeugd bezig te houden en om zo snel mogelijk bij te kunnen sturen in geval van onrust.

3.11K - k

Kinderen

- Meer buitenspeelgelegenheden creëren met eventueel waterspeelpartijen (bijvoorbeeld klimbos).

Waarom: Het is leuk voor kinderen en bevordert buitenspelen.

Klachten

- Meer bekendheid geven aan klachtensysteem van maatschappelijke instellingen.

Waarom: Zodat problemen snel opgelost kunnen worden.

Kunst

- Lokale kunstenaars benaderen voor projecten.

Waarom: Stimuleren van lokale economie, werkgelegenheid en zijn meer betrokken bij Etten-Leur.

- Lokale kunstgeschiedenis onder de aandacht brengen.

Waarom: We zijn trots op Etten-Leur en het culturele erfgoed.

Kunstgraskorrels

- Vervangen van alle kankerverwekkende kunstgraskorrels indien gebruikt in Etten-Leur.

Waarom: geen risico's nemen met de gezondheid van kinderen en volwassenen.

3.12L - I

Laadpalen elektrische voertuigen

- Als gemeente niet investeren in oplaadpalen voor elektrische auto's

Waarom: Het verzorgen van brandstofvoorzieningen van voertuigen is geen gemeentelijke taak. De gemeente kan wel faciliterend en sturend optreden bij bijvoorbeeld nieuwbouwplannen of grootschalige renovaties.

Laaggeletterdheid

- Zorgen dat laaggeletterdheid niet meer voorkomt.

Waarom: het is een basis om goed deel te kunnen nemen aan de maatschappij.

Leegstand

- Leegstand met betrekking tot gebouwen (huizen, winkels, bedrijven) voorkomen waar mogelijk.

Waarom: Zorgt voor een leefbare en veilige uitstraling van Etten-Leur.

Leurse haven

- In het gebied rondom de Leurse Haven mogen meer terrasjes en horeca komen, of kleine winkeltjes, marktkraampjes met bijoutherieën.

Waarom: Ter verhoging van de sfeer, zodat mensen daar vaker en langer willen vertoeven.

Lichtoverlast

- In het buitengebied terugbrengen daar waar mogelijk.

Waarom: Overlast voor omwonenden en dieren beperken.

Lintjes

- Uitreiken lintjes en koningsdag aubade op de trappen van het oude raadhuis.

Waarom: Voor een betere en feestelijkere uitstraling.

Loket Elz

- Een goede en persoonlijke communicatie is noodzakelijk. Niet denken in onmogelijkheden, maar in mogelijkheden.

Waarom: U als inwoner moet centraal staan.

3.13M - m

Mantelzorg

- Meer bekendheid voor steunpunt mantelzorg.
Waarom: Zodat de juiste zorg op de juiste plek terecht komt.
- Eén meldpunt voor diverse betrokken partijen waar de mantelzorger geregistreerd staat.
Waarom: Zodat hij / zij bekend is en geholpen kan worden.
- Meer ondersteuning van mantelzorgers.
Waarom: Om de zorgtaak te verlichten.
- Extra parkeerplaatsen voor mantelzorgers van minder validen die voldoende groot zijn om goed in- en uitstappen mogelijk te maken in verband met rolstoelgebruik.
Waarom: Om de mobiliteit te vergroten.

Maximumsnelheid

- In de bebouwde kom 30 km per uur als het noodzakelijk is voor de verkeersveiligheid
Waarom: Een maximumsnelheid hangt af van de specifieke omstandigheden ter plaatse. Daar waar het noodzakelijk is vanwege de verkeersveiligheid en mogelijk is, kan het ingevoerd worden. Daar waar het niet nodig is, niet doen.

Milieu

- Bewustwording creëren over de gevolgen van menselijke acties op de natuur (eventueel via een Milieu Educatief Centrum (MEC)).
Waarom: De natuur moet ook in goede conditie zijn voor volgende generaties.
- Het beleid moet zich richten op een gezond, veilig en betaalbaar woon-, werk-, en leefklimaat.
Waarom: Om het voor de inwoners zo prettig mogelijk te maken.
- Wij zijn voor meer gebruik van milieuvriendelijke vormen van energie (onder andere windenergie, water en zon).
Waarom: Om de belasting op de natuurlijke grondstoffen te verminderen en de doelstellingen om klimaatneutraal te worden te halen.

Milieu Educatief Centrum (MEC)

- De gemeente moet de mogelijkheid voor een MEC faciliteren.
Waarom: Zodat recreatie en educatie samen kunnen gaan.

Minder validen

- Meer rustpunten creëren vanuit wijken naar winkelcentrum en wijkontmoetingspunten.
Waarom: Zodat deelname aan de maatschappij makkelijker wordt.

Minima

- Veilig stellen financiële steun voor kinderen in armoede.
Waarom: Kinderen mogen niet de dupe zijn van de situatie waarin hun ouders verkeren.
- Ruimere mogelijkheden voor scholing en omscholing.
Waarom: Dit biedt betere kansen op werk. Dit kan ook in samenwerking met ondernemers, die bereid zijn om te investeren in personeel.

- Faciliteren van praktische zaken (zoals voorschoolse kinderopvang).

Waarom: Om betere kansen op werk te creëren.

- Behouden van de individuele inkomenstoeslag (voorheen langdurigheidstoeslag).

Waarom: Zodat een menswaardig bestaan gegarandeerd kan worden.

- Behouden van een webwinkel voor minima en hun kinderen.

Waarom: Zodat kinderen niet in een isolement terecht komen.

- Iedere inwoner die onder de 120% norm valt heeft recht op diverse voorzieningen.

Waarom: Zodat ze een menswaardig bestaan hebben.

Mobiliteit

- Heel Etten-Leur moet toegankelijk zijn voor iedereen.

Waarom: Iedereen moet deel kunnen nemen aan de maatschappij.

Monumentale panden en gebouwen

- Behouden

Waarom: Om het unieke en onderscheidende karakter van Etten-Leur te behouden.

3.14N - n

Natuur

- Respect bijbrengen voor natuur.

Waarom: Deze moet ook voor toekomstige generaties beschikbaar blijven.

- Niet volbouwen van buitengebied met grootschalige bedrijven.

Waarom: Om te zorgen dat het buitengebied geen industrieterrein wordt en om overlast te beperken.

- Afwisseling tussen verschillende soorten natuur behouden/stimuleren.

Waarom: Een grotere biodiversiteit zorgt voor een betere leefomgeving voor mens en dier.

- Meer bomen en planten in heel Etten-Leur (zowel wijken waarbij specifiek de winkelgebieden als buitengebied).

Waarom: Groen en water brengen rust, leven en sfeer.

- Openhouden van waterlopen en sloten voor goede afwatering. Zowel binnenstedelijk als buiten de bebouwde kom.

Waarom: Om wateroverlast te voorkomen.

- Behouden en versterken ecologische verbindingzones.

Waarom: Om de natuur meer kans te geven.

- Er mag meer ruimte komen voor natuur

Waarom: Dit kan in het straatbeeld zijn met meer bloeiende planten en bomen. Daarnaast willen we meer/grotere parken, met mogelijkheden voor recreatief gebruik. Door kinderen in een natuurrijke omgeving te laten opgroeien, krijgen ze ook meer respect voor de natuur.

3.150 - o

Oderkerkpark

- Uitbreiden van en meer grote evenementen toestaan. Daarnaast soepel omgaan met kleinschalige initiatieven van inwoners

Waarom: Wij zijn voorstander van een Oderkerkpark waar mensen kunnen recreëren en elkaar ontmoeten

Ondernemers

- Lokale bedrijven onder de aandacht brengen bij ambtenaren (bijvoorbeeld door middel van een bedrijvencatalogus) om lokale bedrijven een betere kans te bieden bij het binnenhalen van gemeentelijke opdrachten.

Waarom: Stimuleren van lokale economie, werkgelegenheid en zijn meer betrokken bij Etten-Leur.

- Schrappen van overbodige regelgeving voor bedrijven.

Waarom: het is inefficiënt waardoor het onnodige kosten met zich meebrengt.

Onderwijs

- In het voortgezet en middelbaar onderwijs moet een betere aansluiting zijn met het bedrijfsleven.

Waarom: Om jongeren een betere kans te bieden op een baan.

- Loslaten van prestatie-indicatoren en meer focussen op sociaal emotionele ontwikkelingen.

Waarom: Iedereen ontwikkelt zich op een ander niveau.

- Wij pleiten voor passend onderwijs waarbij goed geluisterd wordt naar de input van ouders en kinderen. Waar ook meer gelet wordt op kwaliteit.

Waarom: Iedereen ontwikkelt zich op een ander niveau.

- Wij pleiten dat binnen het lesprogramma ruimte wordt opgenomen voor ervaringsdeskundigen die voorlichting richting de jeugd kunnen geven op verschillende gebieden, zoals alle vormen van verslaving, (anti)-racisme, milieubesef, pesten/cyberpesten).

Waarom: Om ongewenst gedrag eerder te kunnen herkennen, te voorkomen en te bestrijden.

- Wij zijn tegen onderwijs in slecht onderhouden panden.

Waarom: Kinderen en onderwijzend personeel moeten veilig en gezond kunnen leren en werken.

- Verschillende leersystemen moeten gepromoot worden.

Waarom: Zodat kinderen en hun ouders kunnen kiezen welke (toekomstige) school het beste is.

- Meer aandacht aan geschiedenis en cultuur van Etten-Leur.

Waarom: Om de jeugd een binding met en meer kennis te geven over hun woonplaats.

- Wij pleiten voor schoolzwemmen.

Waarom: Elk kind moet veilig zijn in een situatie waar water aanwezig is, om de kans te vergroten op overleven in geval van nood.

- Professionele leerkrachten mogen niet vervangen worden door ouders.

Waarom: Goed onderwijs wordt gegeven door professionele leerkrachten.

Onderwijs multiculturele samenleving

- Meer aandacht voor multiculturele samenleving (enerzijds begrip kweken voor andere culturen en anderzijds de Nederlandse cultuur/normen en waarden overbrengen op alle kinderen).

Waarom: Diverse culturen hebben een meerwaarde op onze Nederlandse samenleving.

Onkruid

- Betere onkruidbestrijding.

Waarom: Zorgt voor een prettige leefomgeving.

Onroerende zaak belasting (OZB)

- Beperken tot inflatie niveau.

Waarom: Het mag geen melkkoe zijn of een reden om de begroting sluitend te krijgen. Belastingen zijn noodzakelijk om gemeentelijke kosten mee te kunnen dekken. De onroerend zaak belasting is er daar 1 van. Wij zijn voor het gelijk houden van deze belasting, gecorrigeerd voor inflatie. Wanneer het financieel verantwoord is, kan deze verlaagd worden.

Openbaar gebied

- Optimaal onderhouden van openbaar gebied (onder andere verlichting, voetpaden, bestrating, fietspaden, zwerfafval, opruimen maaisel/slootvuil).

Waarom: Zorgt voor een prettige leefomgeving.

- Brandgangen/stoepen rondom zowel koop- als huurwoningen beter bijhouden

Waarom: Ter vergroting van de veiligheid en leefbaarheid.

Openbaar groen

- Een aantrekkelijke groene omgeving met onder andere meer bloeiende bomen en planten/bollen.

Waarom: Zorgt voor een prettige leefomgeving. Openbaar groen is in beginsel een taak van de gemeente. Vrijwillig meehelpen en buurtinitiatieven bij het onderhoud in eigen buurt mag/moet altijd omarmd worden.

3.16P - p

Pachtgronden

- Partijen blind in laten schrijven voor pachtgronden.

Waarom: Zorgt voor een hogere opbrengst.

- Achteraf inzichtelijk maken aan wie de gronden worden verpacht en tegen welke prijs.

Waarom: Om te voorkomen dat gegund wordt aan lagere inschrijvingen.

Parkeerplaatsen mantelzorgers

- Extra parkeerplaatsen voor mantelzorgers van minder validen die voldoende groot zijn om goed in- en uitstappen mogelijk te maken in verband met rolstoelgebruik.

Waarom: Om de mobiliteit te vergroten.

Parkeertarieven

- Gratis bovengronds parkeren in heel Etten-Leur.

Waarom: Aantrekkelijk voor bezoekers, winkelend publiek en toeristen.

Parken

- Waar mogelijk bestaande parken uitbreiden en nieuwe aanleggen

Waarom: Meer groen en water zorgt voor rust en leven en geeft minder mobielen meer de kans op ontspanning dicht bij huis.

- Picknick tafels in de parken plaatsen

Waarom: Om het voor recreanten aantrekkelijker te maken onze parken (langer) te bezoeken.

Parkeren

- Bij nieuwe bouwprojecten op voorhand beter kijken naar ondergronds parkeren.

Waarom: om de parkeerdruk te verminderen.

- Uitbreiding van blauwe zones heeft de voorkeur boven betaald parkeren.

Waarom: Aantrekkelijk voor bezoekers, winkelend publiek en toeristen. Onze voorkeur gaat uit naar gratis parkeren, maar als dat niet mogelijk is, zijn blauwe zones een goed alternatief. Dit met behoud van de oude kraskaarten en geen verplichting tot het gebruik van ingewikkelde digitale systemen.

- Gratis bovengronds parkeren onderzoeken

Waarom: Dit is een onderzoek waard, want het maakt Etten-Leur aantrekkelijker voor bezoekers, winkelend publiek en toeristen. Het voorkomt ook eenzaamheid. Het is misschien ook mogelijk om bijvoorbeeld maandag t/m donderdag gratis te parkeren, maar vrijdag en in het weekend betaald.

Politie

- Meer politie op straat (onder andere wijkagenten).

Waarom: Zorgt voor vergroting van de veiligheid.

Privacy

- Zorgvuldig omgaan met privacy gevoelige informatie van de inwoners en duidelijk maken welke instanties/personen inzage hebben.

Waarom: Misbruik van persoonlijke gegevens moet voorkomen worden.

3.17Q - q

3.18R - r

Rampenplan

- Regelmatig actualiseren en bespreken met allerlei betrokken partijen (politie, brandweer, welzijnsinstellingen, horecaverenigingen, scholen, ondernemersverenigingen, wijkverenigingen).
Waarom: Iedere partij heeft een eigen kijk op de praktijk. Hierdoor wordt kwaliteit van het geheel beter. Er moet geleerd worden van elkaar en doorontwikkeld worden.

Reclamezuilen

- Exploiteren van reclamezuilen (bijvoorbeeld langs de A58).
Waarom: Om inkomsten te genereren.

Recycling

- Hemelwater waar mogelijk hergebruiken.
Waarom: Dat is beter voor het milieu en bespaart kraanwater.

Referendum

- Wij zijn voor een raadgevend referendum voor zaken die van grote invloed zijn voor de gehele bevolking.
Waarom: De mogelijkheid voor inspraak van inwoners is altijd belangrijk in een democratie. Bij een referendum is het wel belangrijk om zoveel mogelijk volledige en juiste informatie bij iedereen te krijgen, zodat mensen een afgewogen keuze kunnen maken. Dit geldt zowel fysiek als digitaal.

Regelgeving

- Minder betutteling en onnodige regels.
Waarom: Minder belastend voor bedrijven, inwoners en verenigingen.

Regionale samenwerkingsverbanden

- Beter evalueren op effectiviteit en meerwaarde.
Waarom: Om onnodige kosten en extra bestuurslagen te voorkomen.
- Op voorhand meer informatie over de op handen zijnde besluiten richting raadsleden.
Waarom: zodat raadsleden zelf beter onderbouwd kunnen besluiten of ze voor of tegen zijn.
- Tegen vetorecht samenwerkingsverbanden. Ieder raadslid moet de mogelijkheid hebben om zijn/haar stem uit te brengen op een bepaald punt.
Waarom: Om de democratische besluitvorming te waarborgen.
- Een te grote aantasting van de financiële reserves is niet wenselijk (met uitzondering van reserves voor het sociaal domein). Dit mag nooit een noodgreep zijn om een begroting sluitend te maken.
Waarom: Reserves hebben hun eigen functie en in geval van nood zijn die daarvoor bestemd.

Riolering

- Capaciteit van riolering moet altijd optimaal zijn in verband met het veranderende klimaat.
Waarom: Om wateroverlast te beperken.

- Meteen aanpassen waar nog wel wateroverlast is.

Waarom: Overlast voor inwoners moet beperkt worden, zeker waar het een dergelijke belangrijke dagelijkse voorziening betreft.

Rondweg

- Randweg rondom Etten-Leur Noord en ongelijkvloers met spoor.

Waarom: om de veiligheid in Etten-Leur te bevorderen en verkeer in Etten-Leur beter door te laten doorstromen.

3.19S - s

Samenvoegen gemeentes

- Etten-Leur niet samenvoegen met andere gemeentes .

Waarom: Er is geen noodzaak voor samenvoegen.

Scholen

- Beheer van schoolgebouwen bij de scholen laten.

Waarom: Er is een bewuste keuze gemaakt om het eigendom en het beheer te splitsen.

- Indien nodig helpen bij groene schoolpleinen.

Waarom: Het beheer van de scholen ligt nu bij de scholen zelf, dus ook de inrichting van de schoolpleinen. Scholen kunnen dit met hun leerlingen in diverse projecten zelf oppakken of bijvoorbeeld in combinatie met Jantje Beton.

Schuldhelpverlening

- Sneller de aanvraag in behandeling nemen en toekomstgericht werken, bij herhaling strengere maatregelen nemen.

Waarom: mensen met schuldproblemen zijn gebaat bij een zo snel mogelijke oplossing om niet verder in de problemen te komen.

- Daar waar het kan preventief signaleren en handelen

Waarom: erger te voorkomen

Scootmobiel

- Invoeren van een maximumsnelheid vooreen scootmobiel in een voetgangersgebied, zoals in het winkelhart.

Waarom: Om gevaarlijke verkeerssituaties te voorkomen tussen verkeersdeelnemers met verschillende snelheden.

Senioren

- Betere voorlichting over alle mogelijkheden met betrekking tot onder andere zorg en activiteiten.

Waarom: Om mensen binnen de samenleving (sociaal) actief te houden.

- Goede toegankelijkheid van alle openbare gebouwen en voorzieningen.

Waarom: Om mensen binnen de samenleving (sociaal) actief te houden.

- Inbreng van senioren meenemen bij het maken van plannen. (om problemen op voorhand te voorkomen).

Waarom: Inspraak, gebruik van en terugkoppeling van ideeën van inwoners is noodzakelijk om tot een zo breed mogelijk draagvlak te komen. Dit kan ook op voorhand problemen voorkomen.

- Voorzieningen (zowel voor binnenshuis als buitenshuis) inrichten om het langer thuis wonen te bevorderen.

Waarom: Om mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen.

- Woningen levensloopbestendig opleveren/aanpassen.

Waarom: Om mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen.

- Centrale ontmoetingsruimtes in de wijken/seniorencomplexen.

Waarom: Om eenzaamheid te bestrijden en te voorkomen.

- Zolang mogelijk zelfstandig laten zijn in eigen een (senioren) woning-/wooncomplex en faciliteren van faciliteiten.

Waarom: Om mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen.

- Pleiten voor maatschappelijke voorzieningen dichtbij seniorencomplexen.

Waarom: Om mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen.

- Meer mogelijkheden voor persoonlijk contact met gemeente met betrekking tot aanvragen van voorzieningen.

Waarom: Iedere situatie is maatwerk en persoonlijk contact is de beste communicatiemethode.

- Digitalisering van gemeentelijke diensten, aanpassen op de gebruiker (niet te snel, niet te ingewikkeld, mogelijkheid tot persoonlijke ondersteuning).

Waarom: Om de gemeentelijke dienstverlening voor iedereen toegankelijk te houden op zijn/haar niveau.

- Mensen beter naar werk begeleiden en werk beter laten lonen.

Waarom: Werken geeft voldoening is gezond voor lichaam en geest en kost de gemeenschap minder geld (onder andere uitkeringen).

- Meer rustpunten (onder andere bankjes) creëren vanuit wijken naar winkelcentrum en wijkontmoetingspunten.

Waarom: Zodat deelname aan de maatschappij makkelijker wordt.

Sfeerbepalende panden, straten en pleinen

- Behouden van sfeerbepalende panden.

Waarom: Om het unieke en onderscheidende karakter van Etten-Leur te behouden.

Sociaal domein

- Iedereen (ongeacht functie) moet gecontroleerd kunnen worden door een, door de inwoner aangewezen, instantie.

Waarom: Een mogelijkheid voor een 'second opinion' moet er altijd zijn, zonder dat er een bezwaarschrift nodig is.

- Opkomen voor de belangen van de minderheden en zwakkere groepen in Etten-Leur binnen alle regionale samenwerkingsverbanden.

Waarom: Om te zorgen dat de belangen van de inwoners van Etten-Leur voldoende gewaarborgd zijn en blijven.

- Afstand tussen inwoners en overheid verkleinen.

Waarom: Om betrokkenheid bij de gemeente te vergroten.

- Geld wat voor sociaal domein vanuit het rijk ontvangen is, mag niet gebruikt worden voor andere zaken (onder andere onderhoud openbaar gebied).

Waarom: zodat je er van uit kunt gaan dat er altijd geld is wanneer mensen het nodig hebben.

- Geen geld onnodig opsparen binnen het sociaal domein.

Waarom: Om het maatwerk in de zorg te garanderen.

Sociale huurwoningen

- Zorgen voor voldoende aanbod.

Waarom: Om aan de vraag van onze inwoners te voldoen.

Sociale werkplaatsen (beschut werk)

- Behouden van sociale werkplaatsen.

Waarom: Om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk te helpen.

Sport

- Faciliteren van sporten voor iedere inwoner van Etten-Leur.

Waarom: Sporten zorgt voor ontspanning, gezondheid en persoonlijke ontwikkeling.

- Stimulering subsidie voor sportverenigingen die projecten met een maatschappelijk doel willen uitvoeren.

Waarom: Sporten zorgt voor ontspanning, gezondheid en persoonlijke ontwikkeling

Spreekuur

- Openbaar inloopsprekuren van burgemeester/wethouders/ambtenaren op locatie in de wijken.

Waarom: om de inwoners de kans te geven snel met wethouder/burgemeester/ambtenaar in contact te komen.

Stationsplein

- Mooie en leefbare uitstraling geven, met speciale aandacht voor minder validen.

Waarom: Dit is een van de punten waarop inwoners en bezoekers binnenkomen in Etten-Leur.

Statushouders

- Voorzien van goede hulp/inburgeringcursus (onder andere kennis van Nederlandse normen en waarden, taal, begeleiden bij scholing/werk/vrijwilligerswerk).

Waarom: Hoe sneller en beter iemand bekend en vertrouwd raakt met de Nederlandse/Etten-Leurse maatschappij, des te sneller kan hij/zij deel uitmaken hiervan.

- Meer inzet professionele krachten.

Waarom: Omdat deze meer gedegen kennis van zaken hebben over de culturele achtergrond.

- Geen voorrang verlenen voor sociale huurwoningen

Waarom: Een statushouder is iemand die een tijdelijke verblijfsvergunning heeft gekregen. Daarmee heeft hij of zij dezelfde rechten en plichten als andere inwoners van Nederland. Op basis hiervan is een statushouder een gewone inwoner en dient deze ook zo behandeld te worden. Wel is het echter vanuit de landelijke overheid geregeld, hoeveel statushouders Etten-Leur jaarlijks moet huisvesten.

Stoeppen

- Optimaal onderhouden van stoeppen.

Waarom: Voorkomt ongelukken en zorgt voor goede bereikbaarheid en toegankelijkheid van alle voorzieningen.

Subsidies

- We zijn voor subsidies die ten goede komen aan de Etten-Leurse gemeenschap.

Waarom: Om de inwoners er profijt van te laten hebben. Subsidies zijn er niet voor om verenigingen/organisaties koste wat het kost in leven te houden.

- Transparante subsidieverlening.

Waarom: Zodat de subsidies inzichtelijk en controleerbaar zijn, want het is gemeenschapsgeld.

- Geen structurele subsidies voor verenigingen

Waarom: Subsidies moeten inzichtelijk en controleerbaar zijn, om te zien of ze goed besteed worden.

De noodzaak voor verhoging of in stand houden van subsidies zal aangetoond moeten worden.

Subsidies zijn er niet voor om verenigingen/organisaties koste wat het kost in leven te houden.

3.20T - t

Toerisme

- Meer ruimte (vergunning technisch) in het buitengebied voor kleinschalige recreatieve bedrijven, campings).

Waarom: Om Etten-Leur aantrekkelijker te maken voor toeristen.

Toeristenbelasting

- Toeristenbelasting gebruiken voor een mooi en aantrekkelijk Etten-Leur

Waarom: Gelden besteden waarvoor ze bedoeld zijn..

Toeristisch fonds

- Geen toeristisch fonds vanuit de gemeente.

Waarom: Subsidies mogen niet aangewend worden voor promotionele doeleinden.

Trein

- Normen voor geluidsoverlast van railverkeer niet uithollen. Bij elke vorm van geluidsoverlast moeten controle en handhaving acuut en adequaat gebeuren.

Waarom: Overlast voor inwoners moet beperkt en zoveel mogelijk voorkomen worden.

- Vermindering van (gevaarlijk en zwaar) goederentransport over het spoor.

Waarom: Om de veiligheid van omwonenden te garanderen.

- De Nederlandse Spoorwegen moet (desnoods vertrouwelijk) aan de brandweer doorgeven wat er wanneer over het spoor vervoerd wordt.

Waarom: Om adequaat te kunnen reageren in geval van incidenten.

3.21U - u

Uitgaansgebied

- Ruimere openingstijden voor horeca
Waarom: Om gespreid naar huis te gaan en om het uitgaanspubliek in Etten-Leur te houden.
- Meer mogelijkheden voor (winter)terrassen bij horeca gelegenheden
Waarom: Om een gezelligere uitstraling te creëren.

Uitkeringen

- Ruimere mogelijkheden voor scholing en omscholing.
Waarom: Dit biedt betere kansen op werk. Dit kan ook in samenwerking met ondernemers, die bereid zijn om te investeren in personeel.

3.22V - v

Veiligheidsplan

- Regelmatig actualiseren en bespreken met allerlei betrokken partijen (politie, brandweer, welzijnsinstellingen, horecaverenigingen, scholen, ondernemersverenigingen, wijkverenigingen).
Waarom: Iedere partij heeft een eigen kijk op de praktijk waardoor de kwaliteit van het geheel beter wordt er moet geleerd worden van elkaar en doorontwikkeld.

Vergaderstukken gemeente

- Zoekfuncties om stukken te vinden en binnen stukken te zoeken verbeteren.
Waarom: informatie moet snel en makkelijk toegankelijk zijn.

Vergunningen

- Versoepelen van vergunningseisen en flexibeler omgaan met aanvragen (onder andere bouwvergunningen/evenementen/markten/straatartiesten).
Waarom: Onnodige belasting van de aanvragers en organiserende partijen voorkomen.
- Aanvragen die geen impact hebben op een bestemmingsplan/wijk, binnen 14 dagen regelen, mits voldoende beargumenteerd en voorbereid aangeleverd.
Waarom: Onnodige belasting van de aanvragers voorkomen.

Verkeer

- Terugdringen overbodig en overmatig gebruik van verkeersborden.
Waarom: Zorgt voor een rustiger straatbeeld en betere kans om te concentreren op de belangrijkste borden.
- Verkeersborden op duidelijk zichtbare plaatsen (bijvoorbeeld niet achter bomen/struiken).
Waarom: Zorgt voor veilige verkeerssituaties.
- Vrachtwagens die geen bestemmingsverkeer zijn weren uit de bebouwde kom
Waarom: Het weren van doorgaand verkeer zorgt voor een grotere veiligheid van de overige verkeersdeelnemers. Wel is het van belang dat er goede rondwegen zijn.

Verlichting

- Slimme energiezuinige verlichting afgestemd op de omgeving en het doel inzetten bij iedere renovatie/opknapbeurt. Daarbij kijken naar de meest duurzame oplossing.

Waarom: Om enerzijds de veiligheid te vergroten en anderzijds toekomstgericht duurzamer en goedkoper te werken.

Vervoer

- Zorgen voor voldoende aanbod van buurtbussen/deeltaxi's binnen Etten-Leur.

Waarom: Om de bereikbaarheid van alle voorzieningen optimaal te maken.

Verzorgingshuizen

- De mensen moet centraal staan, niet het geld.

Waarom: Om de kwaliteit van zorg te garanderen.

- Geen ongediplomeerde scholieren zonder begeleiding aan het werk zetten.

Waarom: Om de kwaliteit van zorg te garanderen.

- Meer handen aan het bed.

Waarom: Om de kwaliteit van zorg te garanderen.

- Minder privatisering/commerciële aansturing.

Waarom: De mens moet centraal staan, niet het geld.

- Continue monitoring van geleverde zorg.

Om de kwaliteit van zorg te garanderen.

- Verantwoordelijke wethouder moet extra bevoegdheden krijgen om binnen zorgcentra te kunnen controleren.

Waarom: Om de kwaliteit van zorg te garanderen.

- Taken van professionals/mantelzorgers moeten niet door vrijwilligers/mantelzorgers gedaan worden.

Waarom: waarborgen van kwaliteit.

Vetorecht samenwerkingsverbanden

- Tegen. Ieder raadslid moet de mogelijkheid hebben om zijn/haar stem uit te brengen op een bepaald punt.

Waarom: Om de democratische besluitvorming te waarborgen.

Visueel gehandicapten - Blinden

- Een geleiderail (ribbeltegels of rail) voor blinden vanuit het centrum tot aan het station.

Waarom: Etten-Leur moet beter toegankelijk zijn voor mensen met een visuele beperking.

Vluchtelingen

- Verbeteren van hulp/betere inburgeringcursus (onder andere kennis van Nederlandse normen en waarden, taal, begeleiden bij scholing/werk/vrijwilligerswerk).

Waarom: Hoe sneller en beter iemand bekend en vertrouwd raakt met de Nederlandse/Etten-Leurse maatschappij, des te sneller kan hij/zij deel uitmaken hiervan.

- Geen voorrang verlenen voor sociale huurwoningen

Waarom: Een statushouder is iemand die een tijdelijke verblijfsvergunning heeft gekregen. Daarmee heeft hij of zij dezelfde rechten en plichten als andere inwoners van Nederland. Op basis hiervan is een statushouder een gewone inwoner en dient deze ook zo behandeld te worden. Wel is het echter vanuit de landelijke overheid geregeld, hoeveel statushouders Etten-Leur jaarlijks moet huisvesten.

Voedselbank

- Zorg dat de voedselbank overbodig wordt

Waarom: Zodat niemand voor een menswaardig bestaan afhankelijk is van gulheid van anderen.

- Wanneer nodig, actief mee zoeken naar een locatie voor de voedselbank

Waarom: Om te zorgen dat mensen die afhankelijk zijn van de voedselbank een menswaardig bestaan kunnen leiden.

Voorlichting

- Wij pleiten er voor dat er ruimte gemaakt wordt binnen scholen voor ervaringsdeskundigen die voorlichting richting de jeugd kunnen geven op verschillende gebieden, zoals alle vormen van verslaving, (anti)-racisme, milieubesef, pesten/cyberpesten).

Waarom: Om ongewenst gedrag eerder te kunnen herkennen, te voorkomen en te bestrijden.

Vrijwilligers

- Grensbewaking vrijwilligers versus professionals.

Waarom: Vrijwilligers mogen niet ingezet worden om werk van professionals uit te laten voeren.

- Meer belonen van vrijwilligers.

Waarom: Om de waardering richting vrijwilligers duidelijker te maken voor het vele werk dat zij voor de maatschappij doen.

- Meer bekendheid voor de gemeentelijke collectieve vrijwilligersverzekering (PP2006)

Waarom: om vrijwilligerswerk te stimuleren.

Vrijwilligerscentrale

- Meer bekendheid aan geven.

Waarom: Omdat er een tekort aan vrijwilligers is en deze niet bekend genoeg is.

- Ondersteunen vrijwilligers.

Waarom: Het maatschappelijk werk wat door vrijwilligers gedaan wordt moet omarmd worden en zij moeten daarbij waar mogelijk ondersteund worden door de gemeente.

Vrijkomende agrarische bebouwing

- Flexibel omgaan met nieuwe invullingen van vrijkomende agrarische bebouwingen (stimuleren alternatieve bedrijvigheid voor een aantrekkelijk buitengebied, geen gedwongen sloop).

Waarom: Om het buitengebied aantrekkelijk te houden voor inwoners, bedrijven en recreanten.

- Meer ruimte (vergunning technisch) in het buitengebied voor kleinschalige recreatieve bedrijven, campings.

Waarom: Om Etten-Leur aantrekkelijker te maken voor toeristen.

Vroegtijdige voorschoolse educatie

- In stand houden.

Waarom: Om aan ouders de keuze te bieden om eventuele onderwijsachterstanden bij jonge kinderen te voorkomen.

Vuurwerk

- Wij zijn voorstander van 1 of 2 centraal georganiseerde vuurwerkshows, met bijbehorend feest met oud & nieuw. Daarnaast strenger controleren en handhaven op illegaal vuurwerk.

Waarom: Enerzijds om de overlast van illegaal vuurwerk voor mensen en dieren te beperken.

Anderzijds om zoveel mogelijk mensen van traditioneel vuurwerk te kunnen laten genieten.

- Toestaan carbid schieten op 2 afgezonderde plaatsen (zie landelijke regelgeving met betrekking tot dierenverblijven en bebouwing) binnen een bepaalde tijdsduur.

Waarom: Carbid schieten staat op de Nederlandse culturele erfgoedlijst, maar de overlast voor dieren en mensen dient zoveel mogelijk beperkt te worden.

3.23W - w

Waterenergie

- Gebruik van water om energie op te wekken (met diverse mogelijke varianten) stimuleren in heel de gemeente.

Waarom: Om gebruik van 'groene energie' te stimuleren en de doelstellingen om klimaatneutraal te worden te halen.

Waterlopen

- Meer aandacht voor ondergrondse waterlopen en effecten daarvan bij het bouwen.

Waarom: Om overlast bij bouwprojecten te voorkomen.

Waterspeelpartijen

- Wij pleiten voor meer waterspeelpartijen.

Waarom: Het is leuk voor kinderen en bevordert buitenspelen.

Website gemeente

- Informatie toegankelijker maken voor mensen die niet zo vertrouwd zijn met digitale media.

Waarom: Om de gemeentelijke dienstverlening voor iedereen toegankelijk te houden op zijn/haar niveau.

Wet Landurige Zorg

- De mens en zijn zorgvraag moeten centraal staan, niet de regels of geldstromen en administraties.

Waarom: Zodat mensen zelf de regie kunnen blijven voeren.

Wegen

- Geen verkeer remmende maatregelen op ontsluitingswegen.

Waarom: Om sluipverkeer door de wijken te voorkomen.

- Optimaal onderhoud van alle wegen.

Waarom: Voor een veilige leefomgeving.

- Snelheid remmende maatregelen moeten op maat worden toegepast. Niet altijd grijpen naar het leggen van verkeersdrempels of verhoogde kruisingsvlakken. Wij pleiten eerder voor wegas verleggende maatregelen.

Waarom: Wegverhogingen hebben een hoger irritatieniveau dan andere snelheid remmende maatregelen.

- Zorgen voor verkeersveilige situaties in het buitengebied voor alle deelnemers.

Waarom: Om meer aandacht en ruimte te geven aan (het passeren van) zwakkere verkeersdeelnemers.

Welstandscommissie

- Wet- en regelgeving met betrekking tot bouw en verbouw van woningen strak handhaven.

Waarom: Om wildgroei aan vreemde bouwstijlen te voorkomen en veiligheid te waarborgen.

Werkgelegenheid

- De gemeente moet activerend optreden en samenwerking bevorderen tussen de vijf O's (Ondernemers, Onderwijs en Overheid, Onze Inwoners, Maatschappelijke Organisaties).

Waarom: Om vraag en aanbod beter op elkaar aan te laten sluiten.

- Er moet alles aan gedaan worden om mensen aan een baan te helpen.

Waarom: Werken geeft voldoening, is gezond voor lichaam en geest en kost de gemeenschap minder geld (onder andere uitkeringen).

- Meer gesubsidieerde banen voor langdurig werklozen

Waarom: Er moet alles aan gedaan worden om mensen aan een baan te helpen. Werken geeft voldoening, is gezond voor lichaam en geest en kost de gemeenschap minder geld (onder andere uitkeringen).

Werkplein

- Er moet alles aan gedaan worden om mensen aan een baan te helpen.

Waarom: Werken geeft voldoening, is gezond voor lichaam en geest en kost de gemeenschap minder geld (onder andere uitkeringen).

- Mensen met een uitkering waar mogelijk actief betrekken bij vrijwilligerswerk en tijdelijke werkzaamheden ten dienste van de gemeenschap, zonder dat dit ten koste gaat van betaald werk.

Waarom: Een zinvolle dagbesteding helpt mensen om deel te blijven nemen aan de maatschappij. Dit vergroot de kansen op een baan en voorkomt dat ze in een sociaal isolement terechtkomen.

Werkzaamheden gemeente

- Grondige controle vanuit de gemeente na uitvoering project en terugkoppeling aan betrokkenen.

Waarom: Het is niet de taak van inwoners om te moeten constateren dat het werk niet goed is uitgevoerd.

Westpolderplas

- Meer recreatie toestaan

Waarom: Een of twee camperplekken extra is totaal wat anders dan bijvoorbeeld een jetskibaan. Dit is erg afhankelijk van het initiatief, dus per geval bekijken. We zijn in ieder geval voorstander van meer mogelijkheden voor recreatie en toerisme.

Wet bijzondere lasten

- De mens en zijn zorgvraag moeten centraal staan, niet de regels of geldstromen en administraties.

Waarom: Zodat mensen zelf de regie kunnen blijven voeren.

Wijkagenda

- Wij zijn voor het werken met wijkagenda's.

Waarom: zodat diverse onderhoudsplannen goed op elkaar afgestemd worden en met de inwoners besproken kunnen worden. Dit betreft zowel sociaal maatschappelijke als fysieke wensen.

Wijkagenten

- Meer wijkagenten.

Waarom: Om de veiligheid te vergroten en om als aanspreekpunt te fungeren.

Wijkbus

- Uitbreiding routes met name in het buitengebied en Etten-Leur West.

Waarom: Om voor een zo groot mogelijke groep een actieve deelname aan het sociale leven in onze gemeente mogelijk te maken.

Wijkgebouwen

- Zoveel mogelijk aparte wijkgebouwen voor wijkverenigingen en wijkgebouwen blijven behouden daar waar brede scholen toch te klein zijn of geen ruimtes kunnen bieden.

Waarom: Aparte wijkgebouwen maken de drempel lager voor inwoners om binnen te lopen en bieden wijkverenigingen meer ruimte en flexibiliteit om hun activiteiten te organiseren.

- Meer geld voor onderhoud naar wijkgebouwen

Wijkgebouwen maken de drempel lager voor inwoners om binnen te lopen en bieden wijkverenigingen meer ruimte en flexibiliteit om hun activiteiten te organiseren. Een goed onderhoud hiervan is belangrijk.

Wijkverpleegkundige

- Het is van belang dat eerstelijnszorgverleners ook buiten kantooruren reguliere zorg verlenen.

Waarom: Dit voorkomt veelal een beroep op de duurder acute zorg en geeft mantelzorgers en vrijwilligers betere mogelijkheden om zorg en werk te combineren.

Wijkteams

- Meer bekendheid geven aan bestaan en werking wijkteams.

Waarom: Om de kennis en kunde van de professionals beter ter beschikking te kunnen stellen aan de inwoners.

- Duidelijke communicatie over alle beschikbare zorgmiddelen/instanties/mogelijkheden.

Waarom: Zodat de voorzieningen bij de juiste mensen terecht kunnen komen.

Wijkverenigingen

- Niet korten op budgetten voor wijkverenigingen.

Waarom: alle inwoners moeten laagdrempelig terecht kunnen voor activiteiten in de wijk.

- Betere communicatie richting wijkverenigingen vanuit de gemeente.

Waarom: Om eventueel onbegrip en miscommunicatie drastisch te verminderen.

Wijkverpleegkundige

- Meer bekendheid voor de wijkverpleegkundige.

Waarom: Zodat de juiste zorg op de juiste plek terecht komt.

Windenergie

- Windenergie (met diverse mogelijke varianten waaronder kleine 'windtrees') stimuleren in heel de gemeente.

Waarom: Om gebruik van 'groene energie' te stimuleren en de doelstellingen om klimaatneutraal te worden te halen.

- Grenzen aan hoogte

Waarom: Om gezondheid voor omwonenden en milieu/dieren te garanderen

Windmolens

- Niet meer windmolens (volgens de huidige standaard)

Waarom: Etten-Leur heeft al verschillende windparken in of op de rand van haar gemeente. De opbrengsten hiervan komen slechts ten dele ten goede aan alle inwoners, terwijl er wel overlast is voor mens en natuur. Er zijn ook andere alternatieve vormen voor de huidige standaard windmolens (bijvoorbeeld zoals de windtrees in Parijs), die kunnen bijdragen aan de energiedoelstellingen. Daarnaast is de capaciteit van het energienetwerk in het gedrang, waardoor het maar de vraag is of een initiatief van 1 windmolenpark, voorrang heeft op dat van andere energie-opwekkers (bijvoorbeeld zonnepanelen), waarbij meer partijen profiteren.

Winkellocaties

- Huidige winkellocaties verstevigen op noord (Van Bergenplein), midden (Winkelhart) en zuid (Kerkwerf/Bisschopsmolenstraat).

Waarom: Meer mogelijkheden voor detailhandel bieden.

Winkels

- Gemeente moet zorgen voor goede bereikbaarheid van winkels en bedrijven bij onderhoud van wegen/openbaar gebied.

Waarom: Bereikbaarheid voor inwoners moet optimaal zijn. WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning)

- Meer geld naar zorg.

Waarom: er moet niet meer geld naar de management lagen, maar naar het verplegend personeel, de 'handen aan het bed' om inwoners een menswaardig bestaan te kunnen bieden.

- Welzijnszorg: kaders scheppen, maar mogelijk maken om flexibel te kunnen werken zowel binnen als buiten kader indien nodig.

Waarom: Zorg is altijd maatwerk.

- Eigen bijdrage voor zorg en ondersteuning moet lager worden voor mensen met een laag inkomen

Waarom: Op het moment dat mensen het niet meer kunnen betalen, maar wel die zorg nodig hebben, moet de gemeente de mogelijkheid hebben om dat kwijt te schelden.

- Drempel voor 'sociaal raadsliedenwerk' verlagen door ze naar de mensen toe te laten gaan.

Waarom: Om de afstand tussen inwoners en zorgaanbieders te verkleinen en tegemoet te komen aan mensen die minder mobiel zijn.

Woningbouw

- Zo milieubewust en duurzaam mogelijk bouwen.

Waarom: Om de belasting voor het milieu zo klein mogelijk te houden.

- Scherpere kaders op het gebied van toegankelijkheid en functionaliteit voor minder validen/senioren.

Waarom: Zodat iedereen de mogelijkheid heeft om zo lang mogelijk zelfstandig thuis kan blijven wonen.

- Betere mix bij nieuwbouwcomplexen tussen senioren en jongeren.

Waarom: Dit geeft betere kansen op langer thuis wonen en op deelname aan het sociale leven.

- Nieuwbouw moet mogelijk zijn in het buitengebied

Waarom: Het beperkte groen binnen de bebouwde kom moet behouden blijven en eventueel uitgebreid worden. Er moet rekening gehouden worden met de directe omgeving waar gebouwd wordt.

- Geen nieuwe woonwijk aan de Lage Vaartkant

Waarom: De ligging is ongeschikt door de (ondergrondse) waterstromen die door het gebied lopen.

- Grootte nieuwe woonwijk Hoge Haansberg goed onderzoeken

Waarom: Er moet goed onderzocht worden wat de woningbehoefte is van onze eigen inwoners. Het moet niet zo zijn dat we alleen maar bouwen voor de regio, terwijl we met een kleiner aantal onze eigen inwoners ook kunnen bedienen.

- De gemeente kan zelf de regie houden bij woningbouw

Waarom: Het in eigen hand houden van bouwprojecten, kan grotere marges opleveren voor de gemeente, die doorberekend kunnen worden in de huizen- of huurprijzen.

Woningen

- Meer goedkope woningen voor gezinnen waarvan 1 of meer gezinsleden een beperking hebben.

Waarom: Om te zorgen voor een betere zorgsituatie en de wachtlijsten hiervoor te verkorten.

- Meer levensloopbestendige woningen (hetzij door nieuwbouw, hetzij door aanpassingen).

Waarom: Om mensen in staat te stellen langer zelfstandig thuis te laten wonen.

- Goedkope woningen voor Etten-Leurse jongeren die zelfstandig gaan wonen

Waarom: Om de Etten-Leurse jeugd de kans te geven zich in Etten-Leur te blijven ontwikkelen.

- Alternatieve woonvormen onderzoeken

Waarom: Er moet continu goed onderzocht worden naar welke woonvormen vraag is onder de inwoners van Etten-Leur. Afhankelijk van de uitkomsten moet in de juiste woonvormen geïnvesteerd (kunnen) worden. De gemeente hoeft niet altijd zelf te investeren, zij kan ook vooral de juiste voorwaarden scheppen en nieuwe woonvormen mogelijk maken of toestaan.

- Inwoners van Etten-Leur voorrang geven op nieuwe woningen in de gemeente

Waarom: Mensen hebben een betere band met de gemeente waarin ze geboren en getogen zijn. Een groter gevoel van trots op wat hun gemeente te bieden heeft en een groter verantwoordelijkheidsgevoel om alle voorzieningen op peil te houden en bij te dragen aan een goede leefomgeving.

Daarom is het belangrijk om de inwoners die al in Etten-Leur wonen, juist de kans te geven om in Etten-Leur te kunnen blijven wonen. Dit geldt voor alle groepen, van jonge starters, tot senioren die hier al hun hele leven wonen.

- Een zelfbewoningsplicht voor woningen invoeren

Waarom: Een zelfbewoningsplicht is een bewezen instrument om huurders en kopers van huizen te beschermen tegen huisjesmelkers en investeerders die snel geld willen verdienen.

- Een gezond binnenklimaat in huizen & maatschappelijke gebouwen

Waarom: Een gezond leefklimaat zorgt voor lagere zorgkosten.

3.24X – x

3.25Y – y

3.26Z – z

Zebrapaden

- Goed zichtbaar maken (onder andere borden/verlichting/strepen goed wit/kattenogjes) en combineren met sensoren die aangeven wanneer er iemand wil oversteken.

Waarom: Om de verkeersveiligheid te vergroten en ongelukken te voorkomen.

Zonne-energie

- Gebruik van zonne-energie (met diverse mogelijke varianten) stimuleren in heel de gemeente .

Waarom: Om gebruik van ‘groene energie’ te stimuleren en de doelstellingen om klimaatneutraal te worden te halen.

Zonneparken

- Niet meer grootschalige zonneparken

Waarom: De gemeente heeft al een aantal zonneparken (langs de A58, op de voormalige vuilstort) binnen haar gemeentegrenzen. Nog meer grootschalige zonneparken gaat ten koste van andere gebruiksmogelijkheden, terwijl er wellicht ook andere alternatieve vormen zijn, die kunnen bijdragen aan de energiedoelstellingen, zonder daarvoor grote stukken grond te hoeven opofferen.

Daarnaast is de capaciteit van het energienetwerk in het gedrang, waardoor het maar de vraag is of een initiatief van een nieuw zonnepark, voorrang heeft op dat van andere energie-opwekkers (bijvoorbeeld kleinschalige projecten en particuliere zonnepanelen), waarbij meer partijen profiteren.

Zorg

- Wij willen zorg dicht bij huis, die afgestemd is op de individuele zorgbehoefte van de inwoners.

Waarom: Omdat de kwaliteit een leidend principe moet zijn in de zorg.

- Centraal punt om naar toe te kunnen bellen of mailen met zorgvragen.

Waarom: Om de afstand voor mensen om hulp te vragen zo klein mogelijk te maken en drempels weg te nemen.

- Duidelijke communicatie over alle beschikbare zorgmiddelen/instanties/mogelijkheden.

Waarom: Zodat de voorzieningen bij de juiste mensen terecht kunnen komen.

- Voortzetten van uitgebreide zorgverzekering voor minima (tot 120%).

Waarom: Om te zorgen voor een menswaardig bestaan voor iedereen.

Zwemmen

- Gratis zwemles voor alle kinderen invoeren

Waarom: In verband met de veiligheid en het open water wat aanwezig is in de gemeente, moeten alle kinderen op jonge leeftijd al kunnen zwemmen. Onze voorkeur gaat uit naar schoolzwemmen als een basisbehoefte.

Zwerfafval

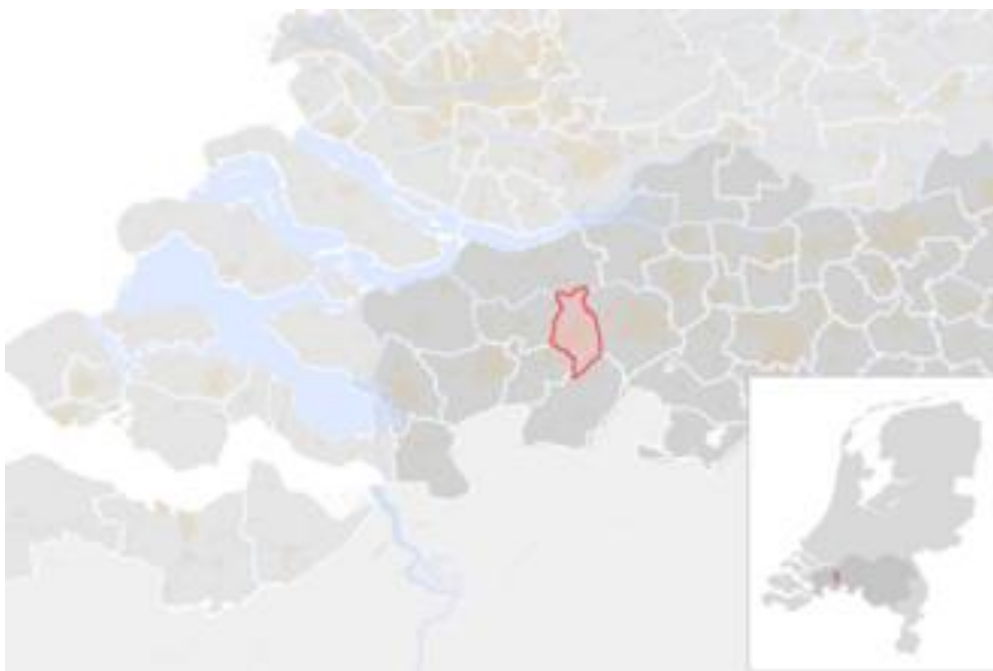
- Meer afvalbakken (bovengronds en ondergronds).

Waarom: Om zwerfafval tegen te gaan.

ZZP-ers

- Geen onnodige regeldruk opleggen.

Waarom: Ze zijn belangrijk voor de lokale economie van de gemeente.

Etten-Leur is een *gemeente* en *woonplaats* in de Nederlandse provincie Noord-Brabant. De gemeente telt 46.039 inwoners (30 september 2025)¹ en heeft een oppervlakte van 55,90 km² (waarvan 0,61 km² water). Bron: wikipedia.com